

**Ірина Грицюк,
Лариса Рашинська,
Христина Шишкіна**

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

методичні рекомендації до курсу «Безпека життєдіяльності»

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра практичної психології та безпеки життєдіяльності

**Ірина Грицюк,
Лариса Ращинська,
Христина Шишкіна**

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

методичні рекомендації до курсу «Безпека життєдіяльності»

Луцьк
Вежа-Друк
2014

УДК 355 . 58 (072)
ББК 68 . 903 я 73-9

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №8 від 16 квітня 2014 року)*

Рецензенти:

Засєкіна Л. В. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної та соціальної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Мушкевич М. І. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри практичної психології та безпеки життєдіяльності Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Грицюк І. М., Ращинська Л. І., Шишкіна Х. Ю.

Безпека життєдіяльності : методичні рекомендації до курсу «Безпека життєдіяльності» / Ірина Михайлівна Грицюк, Лариса Іванівна Ращинська, Христина Юріївна Шишкіна. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 54 с.

У методичних рекомендаціях до курсу викладено мету вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності», загальні вимоги до підготовки студентів, представлені опис навчального курсу, тематичні огляди змістових модулів, плани лекційних та практичних занять, ситуаційні завдання до практичних занять, питання для самостійної та індивідуальної роботи, питання та завдання для самоконтролю, питання для підготовки до заліку (екзамену), критерії оцінювання знань, тестові завдання для самостійної перевірки знань та перелік літературних джерел, рекомендованих для опрацювання.

**УДК 355 . 58 (072)
ББК 68 . 903 я 73-9**

© Грицюк І. М., Ращинська Л. І.,
Шишкіна Х. Ю. (укладання), 2014.
© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки.

ВСТУП

Сучасне суспільство дедалі більше потерпає від глобальних деформацій соціального, економічного, політичного та ментального впливів. А різноманітні втрати у вигляді людських жертв, збитків від аварій, катастроф, стихійних лих тощо все гостріше актуалізують питання безпеки життєдіяльності людини. Тому невід'ємною складовою загального процесу освітньої підготовки, є розуміння студентами значення безпеки життєдіяльності.

Безпека життєдіяльності базується на досягненнях таких дисциплін, як інженерна психологія, фізіологія людини, охорона праці, екологія, ергономіка, економіка тощо. Вона була і є в центрі уваги людей. З давніх часів до наших днів людина прагнула забезпечити свою безпеку. З розвитком промисловості це потребує спеціальних знань. Безпека життєдіяльності особливо актуальна зараз, в добу науково-технічного прогресу. Вона покликана відіграти важливу роль в стабілізації людського суспільства.

Мета викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» полягає у набутті студентом компетенції, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й різноманітних природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків.

Завдання дисципліни «Безпека життєдіяльності» передбачають ознайомлення зі змістом, специфікою предмету; полягає у чіткому розумінні небезпечних і шкідливих чинників у ситуаціях, що виникають у навколишньому середовищі, їх ідентифікація, пошук і обґрунтування оптимальних безпечних умов життя людини; сприяти усвідомленню, що в центрі уваги повинна бути людина, як головна цінність суспільства, та виховати в людині гуманне, свідоме ставлення до питань особистої безпеки та безпеки оточуючих в усіх сферах відносин; виробити навички ідентифікації небезпечних та шкідливих факторів і створення сприятливих умов

життєдіяльності людей на певній території; тримати на контролі проектування нової техніки і технологічних процесів згідно з сучасними вимогами екології і з урахуванням стійкості функціонування господарських об'єктів та технічних систем; прогнозувати можливу обстановку і приймати грамотні рішення в умовах надзвичайних ситуацій щодо захисту населення та персоналу об'єктів від можливих негативних наслідків; забезпечити якісне засвоєння нового стереотипу поведінки людини з метою виживання в нових природних та антропогенних умовах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- фундаментальні положення і прикладні аспекти БЖД;
- культуру безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності;
- сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності;
- моделювання умов виникнення небезпечних ситуацій;
- основні положення концепції прийняттого (допустимого ризику);

вміти :

- оцінювати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства;
- провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій;
- оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення;
- обґрунтувати нормативно-організаційні заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій;

Методи навчання

При складанні курсу «Безпека життєдіяльності» використовуються модульно-рейтенгові методи та методики, демонстраційні (мультимедійне забезпечення, роздатковий матеріал), методи наукового дослідження, індивідуальні та групові, з використанням різноманітних психодіагностичних засобів. Приділяється увага пояснювальному, ілюстративному, репродуктивному і психодіагностичному методам та науково-пошуковим дослідженням.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік. / Екзамен.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міжнародні стандарти та нормативно-правова база України щодо надзвичайних ситуацій різного характеру. Менеджмент безпеки.

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності.
(2год.)

1. Сучасні обставини, які формують стан життєдіяльності. Характер змін і стан безпеки життєдіяльності. Модель життєдіяльності людини.
2. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик.
3. Безпека людини, суспільства, національна безпека.
4. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства.
5. Аксиоми безпеки життєдіяльності.
6. Методологічні основи безпеки життєдіяльності.
7. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. (4год.)

1. Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ (землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту).

2. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ (сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду, ожеледі).

3. небезпечні гідрологічні процеси і явища (підтоплення, затоплення повеневими або паводковими водами, талими водами та в поєднанні з підняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони).

4. Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії.

5. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.).

6. Інфекційні захворювання тварин і рослин.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах(4год.)

1. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки.

2. небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях.

3. Гідродинамічні об'єкти і їхнє призначення. Причини виникнення гідродинамічних небезпек.

4. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами.

5. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини.

6. Характеристика класів небезпеки згідно із ступенем їхньої дії на організм людини.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики.
Соціальні та психологічні фактори ризику. (4год.)

1. Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза, ресурсна криза, мирне співіснування, припинення гонки озброєння та відвернення ядерної війни, охорона навколишнього природного середовища, паливно-енергетична, сировинна, продовольча, демографічна, інформаційна, ліквідація небезпечних хвороб.

2. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини.

3. Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки.

4. Захисні властивості людського організму.

Тема 5. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. (2год.)

1. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.

2. Війни.

3. Тероризм.

Тема 6. Ризик як кількісна оцінка небезпек. (2год.)

1. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.

2. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.

3. Ідентифікація ризику. Розробка ризик-стратегії з метою зниження вірогідності реалізації ризику і мінімізації можливих негативних наслідків.

Тематичний план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. 1. Безпека життєдіяльності людства. 2. Основні поняття та визначення в безпеці життєдіяльності. 3. Аксиоми безпеки життєдіяльності. 4. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. 5. Системний підхід у безпеці життєдіяльності.	2
2	Глобальні проблеми людства. 1. Глобальні проблеми людства. Демографічна проблема. 2. Екологічна проблема. Непередбачувані небажані наслідки науково-технічного прогресу. Парниковий ефект. Забруднення ксенобіотиками. Порушення озонового шару. «Озонові діри». Кислотні опади. 3. Енергетична проблема. 4. Продовольча проблема. 5. Проблеми освоєння ресурсів Світового океану. 6. Проблема збереження генофонду планети. 7. Глобальні астрономічні небезпеки. 8. Глобальні ефекти стихійних лих і катастроф.	2

3.	Поняття небезпеки. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. 1. Види небезпек: мікро- та макро-біологічна, вибухо-пожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна. 2. Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах життєдіяльності. 3. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.	2
4.	Класифікація надзвичайних ситуацій. 1. Класифікація НС за причинами походження, територіальним поширенням і обсягами заподіяних або очікуваних збитків. 2. Особливості НС природного характеру. Характеристика стихійних лих. 3. Особливості НС техногенного характеру. Характеристика аварій, катастроф. 4. Особливості НС соціально-політичного характеру. 5. Особливості НС воєнного характеру.	2

5.	Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства. Війни. Тероризм. 1. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. 2. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства. 3. Війни та їх небезпека для життя людини. 4. Тероризм. 5. Екстремальні ситуації криміногенного характеру та способи їх уникнення. 6. Соціальні небезпеки: алкоголізм, тютюнокуріння. Їх профілактика. 7. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. 8. Маніпуляція свідомістю. 9. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення.	2
6.	Ризик, як кількісна оцінка небезпек. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. 1. Ризик, як кількісна оцінка небезпек. 2. Головні етапи кількісного аналізу та оцінки ризику. Методичні підходи до визначення ризику. 3. Статистичний метод. Метод аналогій. Експертні методи оцінювання ризиків. 4. Застосування у розрахунках ризику імовірнісних структурно-логічних моделей. Визначення базисних подій. 5. Ідентифікація ризику. Розробка ризик-стратегії з метою зниження вірогідності реалізації ризику і мінімізації можливих	2

	негативних наслідків. 6. Вибір методів (відмова від ризиків, зниження, передача і ухвалення) та інструментів управління виявленим ризиком.	
7.	Управління силами та засобами ОГ (об'єкти господарювання) під час НС. 1. Загальні засади моніторингу НС та порядок його дослідження. 2. Моніторинг небезпек життєвого середовища людини в Україні. 3. Елементи системи моніторингу та прогнозування небезпечних подій. 4. Система управління безпекою та захистом НС у галузі як складова державної безпеки. Її значення і місце в системі управління функціонування галузі. 5. Паспортизація, ідентифікація та декларування безпеки об'єктів.	2
8.	Надання першої медичної допомоги у НС. 1. Послідовність надання першої допомоги. 2. Послідовність виконання штучного дихання. Види штучного дихання. 3. Послідовність виконання непрямого масажу серця.	4

	4. Правила накладання джгута. 5. Перша медична допомога (ПМД) при кровотечах. 6. Перша медична допомога (ПМД) при переломах. 7. Перша медична допомога (ПМД) при вивихах. 8. Перша медична допомога (ПМД) при розтягненні. 9. Перша медична допомога (ПМД) при забоях. 10. Перша медична допомога (ПМД) при здавленні. 11. Перша медична допомога (ПМД) при удушенні, утопленні. Нещасний випадок на воді. 12. Перша медична допомога (ПМД) при електротравмах (ураженні електричним струмом, близкавкою). 13. Перша медична допомога (ПМД) при опіках (термічних, хімічних). 14. Перша медична допомога (ПМД) при отруєннях (харчових, чадним газом, хімікатами та ліками, грибами). 15. Перша медична допомога (ПМД) при укусах змій, павуків. 16. Перша медична допомога (ПМД) при обмороженні та переохолодженні. 17. Перша медична допомога (ПМД) при тепловому та сонячному ударах.	
	Разом	18

Ситуаційні завдання до практичних (семінарських) занять

Ситуація 1. Дія у складі поста радіаційного хімічного спостереження (ПРХС). Вам необхідно вийти в осередок радіоактивного забруднення на автомобілі зі швидкістю 60 км/год, за маршрутом, що заражений радіоактивними речовинами на відстані 20 км. Середній рівень радіації в осередку забруднення 6 Р/год, на маршруті – 3 Р/год. Спад рівня радіації – 0,5 Р/год.

Завдання:

1. які засоби захисту необхідно використати при подоланні осередку забруднення і при виконанні там завдань;
2. яку дозу опромінення отримує особливий склад поста (РХС), якщо середня швидкість руху при подоланні осередку забруднення становить 60 км/ год;
3. який час особовий склад поста РХС може перебувати в осередку забруднення, щоб не отримати дозу опромінення вище безпечної, якщо рівень радіації становить 5 Р/год.

Ситуація 2. Завивання сирен, переривчасті гудки підприємств означає сигнал:

1. "Повітряна тривога!"
2. "Увага всім!"
3. "Радіаційна небезпека!"
4. "Хімічна тривога!"
5. "Штормове попередження!"

Ситуація 3. Почувши завивання сирен, переривчасті гудки підприємств, Ви:

1. Вдягнете засоби індивідуального захисту і вибіжите у двір.
2. Вимкнете світло, газ, воду, візьмете необхідні речі і вийдете у двір.
3. Негайно одягнете дітей, візьмете засоби індивідуального захисту, необхідні речі, запас продуктів харчування і покинете квартиру, вимкнувши світло, газ і воду.

4. Почнете герметизувати квартиру, за герметизуєте продукти харчування, зробіте запас води.

5. Негайно ввімкнете телевізор, радіоприймач, репродуктор радіотрансляційної мережі і прослухаєте інформацію управління (відділу) з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення.

Ситуація 4. Перші поштовхи землетрусу застали Вас вдома на першому поверсі, Ви:

1. Заховаєтесь під стіл, ліжку, в шафу, закривши лице руками.
2. Вистрибнете з вікна чи лоджії на землю.
3. Відійдете подалі від вікон, щоб не поранитись осколками шибок.
4. Почнете готувати " рятувальний рюкзак", а потім, взявши його, вибіжите у двір.
5. Негайно взяти дітей і якомога швидше вибігти у двір.

Ситуація 5. Знаходячись недалеко від водонасосної станції, ви почули вибух і побачили хмару зеленувато-жовтого кольору. Вітер дує від станції в напрямку до вас. Що ви будете робити?:

1. Йти назустріч вітру;
2. Швидким кроком віддалятися від станції по напрямку вітру;
3. Іти від місця події перпендикулярно напрямку вітру?

Ситуація 6. У грозу під час руху групи поруч ударила блискавка. Одна людина упала. При огляді ви помітили на його тілі великі деревоподібні червоні смуги, а також явна відсутність ознак життя. Чи будете ви:

1. Робити штучне дихання потерпілому;
2. Закопувати його в землю для відводу електричного струму;
3. Розтирати спиртом ділянки тіла, на яких видні червоні смуги;
4. Не торкаючи потерпілого, будете чекати, поки він сам прийде у свідомість?

Ситуація 7. Знаходячись недалеко від водонасосної станції, ви почули вибух і побачили хмару зеленувато-жовтого кольору. Вітер дує від станції в напрямку до вас. Що ви будете робити?:

1. Йти назустріч вітру;
2. Швидким кроком віддалятися від станції по напрямку вітру;
3. Іти від місця події перпендикулярно напрямку вітру?

Ситуація 8. Почувши завивання сирен, переривчасті гудки підприємств, Ви:

1. Вдягнете засоби індивідуального захисту і вибіжіть у двір.
2. Вимкнете світло, газ, воду, візьмете необхідні речі і вийдете у двір.
3. Негайно одягнете дітей, візьмете засоби індивідуального захисту, необхідні речі, запас продуктів харчування і покинете квартиру, вимкнувши світло, газ і воду.
4. Почнете герметизувати квартиру, за герметизуєте продукти харчування, зробите запас води.
5. Негайно ввимкнете телевізор, радіоприймач, репродуктор радіотрансляційної мережі і прослухаєте інформацію управління (відділу) з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення.

Ситуація 9. Перші поштовхи землетрусу застали Вас вдома на першому поверсі, Ви:

1. Заховаєтесь під стіл, ліжку, в шафу, закривши лице руками.
2. Вистрибнете з вікна чи лоджії на землю.
3. Відійдете подалі від вікон, щоб не поранитись осколками шибок.
4. Почнете готувати " рятувальний рюкзак", а потім, взявши його, вибіжіть у двір.
5. Негайно взяти дітей і якомога швидше вибігти у двір.

Ситуація 10. Знаходячись недалеко від водонасосної станції, ви почули вибух і побачили хмару зеленувато-жовтого кольору. Вітер дує від станції в напрямку до вас. Що ви будете робити?:

1. Йти назустріч вітру;
2. Швидким кроком віддалятися від станції по напрямку вітру;
3. Іти від місця події перпендикулярно напрямку вітру?

Ситуація 11. У грозу під час руху групи поруч ударила блискавка. Одна людина упала. При огляді ви помітили на його тілі великі деревоподібні червоні смуги, а також явна відсутність ознак життя. Чи будете ви:

1. Робити штучне дихання потерпілому;
2. Закопувати його в землю для відводу електричного струму;
3. Розтирати спиртом ділянки тіла, на яких видні червоні смуги;
4. Не торкаючи потерпілого, будете чекати, поки він сам прийде у свідомість?

Ситуація 12. Ви приймете рішення самостійно вибиратися із затопленого району тільки в тому випадку коли:

1. Нема продуктів харчування на тривалий час, а на допомогу рятувальників найближчим часом сподіватися не доводиться.
2. Комуś із потерпілих терміново потрібна медична допомога, вода прибуває, є найпростіші плавзасоби, а на допомогу рятувальників сподіватися не доводиться.
3. Нема запасів продуктів харчування на тривалий час, вода прибуває, а на допомогу рятувальників сподіватися не доводиться.
4. Є найпростіші плавзасоби, нема запасів продуктів харчування на тривалий час, погода починає різко погіршуватися і тому на допомогу рятувальників сподіватися не доводиться.
5. Вода прибуває.

Ситуація 13. Ви, беручи участь у рятувальній операції під час повені, помічаєте у воді кількох чоловік. Будете в першу чергу брати на борт човна:

1. Тих, хто потребує негайної допомоги, а решті подасте рятувальні засоби.
2. Дітей та літніх людей, а решті подасте рятувальні засоби.
3. Тих, хто потребує негайної допомоги, а також дітей і літніх людей, решті подасте рятувальні засоби.
4. Жінок, дітей, літніх людей, а також тих, хто потребує негайної допомоги, а решті подасте рятувальні засоби,
5. Дітей і тих, хто потребує негайної допомоги.

Ситуація 14. При рятуванні потопуючого ви будете наближатися до нього зі сторони:

1. Спиної чи ніг, якщо він лежить на спині.
2. Голови, якщо він перебуває у вертикальному стані.
3. Спиної або ніг, якщо він лежить долілиць або перебуває у вертикальному положенні чи лежить горілиць.
4. Спиної або ніг, якщо він перебуває у вертикальному положенні або лежить долілиць і з боку голови, якщо він лежить горілиць.
5. Спиної в будь-якому випадку.

Ситуація 15. У вас гвинтівка, автомат або інший металевий інвентар. Вибухнула сильна гроза, а укритися ніде. Як ви поведетесь зі зброєю (металевим інвентарем), щоб уникнути ураження блискавкою:

1. Будете тримати відкрито на ремені;
2. Покладете на землю;
3. Зарієте в землю;
4. Сховаєте під одяг?

Ситуація 16. Якщо на вас напав у ліфті незнайомий чоловік і намагається зупинити ліфт між поверхами. Ваші дії:

1. Будете кричати і битися;
2. Будете постійно натискати на кнопку найближчого поверху, не даючи нападаючому можливості наблизитися до пульта;
3. Будете умовляти припинити напад?

Ситуація 17. Під час рятування потопуючого він вас схватив за руки, Ви:

1. Зробите різкий рух руками так, щоб пальці його рук розкрилися.
2. Відкинете його голову назад надавши своєю долонею на підборіддя, утримуючи при цьому потопуючого за тулуб.
3. Упираючись ногами в його груди чи плечі сильно відштовхнетеся.
4. Різко розкриєте лікті в сторони і ввєрх.
5. Занурившись у воду, обхватите тулуб потопуючого і повернете спиною до себе.

Ситуації 18. Із зони лісної пожежі Ви будете йти:

1. За вітром, захищаючи органи дихання змоченою у воді тканиною, марлевою пов'язкою тощо.
2. В навітряну сторону перпендикулярно краю пожежі, використовуючи відкритий простір: дороги, поляни, береги річок, а також ділянки листяного лісу.
3. Прощупуючи дорогу жердиною вздовж русла лісної річки по можливості перпендикулярно напрямку вітру або під кутом 45 градусів до нього.
4. Пригнувшись, проти вітру.
5. Долаючи край пожежі проти вітру, прикривши голову і обличчя верхнім одягом.

Ситуація 19. При зализуванні переднього краю лісної пожежі необхідно:

1. Накривати язика полум'я віником із гілок з листям і тримати його до повного припинення горіння.

2. Змітати вогонь в напрямку руху переднього краю пожежі, ніби розкидаючи язички полум'я і затоптуючи ногами невеликі осередки горіння.
3. Змітати вогонь в бік згарища з таким розрахунком, щоб відірвати полум'я від горючих лісних матеріалів відкидаючи горючі частини в бік згарища, невеликі язички полум'я затоптувати ногами.
4. Змітати вогонь в бік переднього краю пожежі, часто прокручуючи хвойні віники для їх охолодження.
5. Наносити удари по передньому краю пожежі, ніби розтираючи вогонь по боках.

Ситуація 20. Знаходячись у поході, ви знайшли, що закінчилися всі запаси питної води. Поблизу немає ніяких її джерел. Як ви поступите, щоб добути воду:

1. За допомогою похідної лопатки розкопаете яму, і будете збирати воду, потім, профільтрувавши, уживете;
2. Надріжете стовбур будь-якого дерева, поставите ємність і будете чекати скупчення соку;
3. Звичайний целофановий пакет надягнете на гілку з густим листям, туго загорнувши в підстави, і будете накопичувати вологу з листів, що випаровують?

Ситуація 20. Ви знаходитесь на краю скелястого обриву. Єдиний шлях виходу – піднятися нагору по мокрим, покритим мохом скелям. Як ви це зробите:

1. Босоніж?
2. У взутті?
3. У шкарпетках?

Ситуація 21. Горить торф'яне болото, Ви:

1. Спробуйте його потушити віниками із гілок або засипаючи ґрунтом передній край пожежі.
2. Обійдете його додержуючись обережності і закривши голову одягом.
3. Обійдете його, рухаючись проти вітру, уважно оглядаючи і прощупуючи перед собою дорогу жердиною або палицею.
4. Будете рухатись за вітром таким чином, щоб дим, доганяючи Вас, не утруднював орієнтування.
5. Обійдете його рухаючись вздовж русла лісної річки, струмка, мінералізованої смуги, намагаючись вийти із зони задимлення.

Ситуація 22. Лісова пожежа наближається до населеного пункту, Ви:

1. Будете чекати повідомлень засобами масової інформації і діяти відповідно до вказівок органів місцевої влади та управління (відділу) з питань НС та ЦЗН.
2. Заховаєтесь в кам'яних будинках чи вийдете на великі відкриті площадки або стадіони.
3. Будете швидко виходити вздовж річки чи безпосередньо водою.
4. Всі разом будете виходити дорогами, що виводять із вогню і в ту сторону, яка виводить в поле, до річки або в інше безпечне місце.
5. Зберете найцінніші речі, документи, продукти харчування на 2-3 дні, запас питної води і будете виходити із зони лісної пожежі перпендикулярно напрямку вітру в безпечне місце.

Ситуація 23. Горить хлібне поле. Ви:

1. Викликаєте пожежну охорону і, визначивши напрямок вітру, спробуйте самостійно потушити пожежу, пустивши зустрічний вогонь.
2. Попробуйте косою, палицею або ногами збити колоски на землю на шляху вогню, утворивши смугу шириною 0,5-1 м.
3. Використовуючи принесені лопати, будете викопувати вздовж краю вогню суцільну смугу із землі шириною 20-40 см.

4. Будете збивати вогонь гілками, мокрим одягом, не даючи йому розгорітися і не допускаючи його розповсюдження поверху.

5. негайно пошлете кого-небудь в найближчий населений пункт, а самі постараетесь вивести сільськогосподарську техніку, що потрапила в зону пожежі.

Ситуація 24. Вас мучить почуття голоду, а продуктів харчування немає. Як ви визначите придатність рослин і ягід до вживання в їжу:

1. Спробуєте те, що їдять птахи;
2. Будете, їсти все, за винятком яскраво-червоних ягід;
3. Візьмете в рот невелику кількість ягід або незнайомих рослин і, небагато розжувавши їх, почекаєте 5 хвилин;
4. Відмовтеся від уживання незнайомих ягід і рослин?

Ситуація 25. Ви відправилися за покупками на ринок або в магазин. При вас велика сума грошей. Як ви їх будете зберігати:

1. У гаманці, що будете тримати в руці;
2. У внутрішній кишені одягу;
3. У відкритій сумці, поверх покупок?

Ситуація 26. Рухаючись особистим автомобілем і попавши в снігову бурю. Ви:

1. Повернете (по можливості) його проти вітру, зупинитесь, укриєте двигун, повісите на антену яскраву тканину, щільно зачините двері і вікна машини і, періодично прогриваючи двигун, будете чекати закінчення бурі або допомоги рятувальників.
2. Зупините машину і, не виключаючи двигуна, будете чекати закінчення бурі.
3. Зупинитесь і спробуєте пішки дійти до населеного пункту.

4. Повернете автомобіль (по можливості) за вітром, зупинитесь, будете періодично очищати його від снігу, щоб легше його було відшукати пошуковій групі, і подавати періодично звукові і світлові сигнали, в міру необхідності прогрівати двигун.

5. З'їдете з головної дороги на польову (щоб не постраждати при розчистці дороги рятувальниками), повісите на жердину (антену) яскраву тканину, будете періодично подавати звукові і світлові сигнали і чекати закінчення бурі, не виключаючи двигуна.

Ситуація 27. Рятуючи потерпілих із палаючого будинку, Ви:

1. Накриєте голову мокрим простирадлом, шматком щільної тканини або пальтом (плащем), проходячи через палаюче приміщення.

2. Надягнете ватно-марлеву пов'язку, змочену 5%-ним розчином лимонної кислоти, або респіратор Р-2 для захисту органів дихання від чадного газу перебуваючи в дуже задимленому приміщенні.

3. Надінете протигаз ГП-5, щільний одяг і гумове взуття для захисту від диму, високої температури і токсичних речовин, що утворюються під час горіння.

Ситуація 28. Ви повертаєтесь пізно ввечері додому. Біля під'їзду злочинець вимагає у вас гроші. Як ви будете діяти?:

1. У випадку наявності у вас спеціальних засобів самооборони;

2. У випадку, коли ви володієте прийомами рукопашного бою.

Ситуація 29. Ви заблукали у лісі влітку, блукаєте 2 – 3 дні, у вас немає їжі. Які ваші дії? Опишіть.

Ситуація 30. На ваших очах автомобіль збив пішохода. Він знепритомнів, нога в крові, вивернута. Опишіть ваші дії.

Питання, винесені на самостійне опрацювання

	Тема
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності 1. Концепція розвитку науки і практики БЖД 2. Сучасні обставини, які формують стан життєдіяльності 3. Характер змін і стан безпеки життєдіяльності
2.	Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. 1. Загальні положення. 2. Загальні уявлення дисципліни. 3. Зміст основних елементів, що формують систему знань з дисципліни БЖД. 4. Елементи теорії, що становлять зміст предметної сфери дисципліни. 5. Елементи теорії, що становлять логічні категорії безпеки життєдіяльності
3.	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. 1. Небезпеки пов'язані з використанням транспортних засобів. 2. Небезпеки пов'язані з використанням горючих, легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин і матеріалів. 3. Фактори, які впливають на наслідок ураження струмом. 4. Небезпеки пов'язані з експлуатацією та утриманням житла. 5. Природньо-техногенні небезпеки 6. Аварія на Чорнобильській АС
4.	Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. 1. Загальні закономірності виникнення небезпек. 2. Вплив життєдіяльності на стан суспільства. 3. Небезпечні фактори, що формують стан суспільства. 4. Шляхи формування конфліктів і змін суспільства 5. Соціальні небезпеки
5.	Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. 1. Основні небезпеки у сучасному урбанізованому середовищі. 2. Інформаційні технології та їх вплив на людину.
6.	Ризик, як кількісна оцінка небезпек.

Питання та завдання для самоконтролю

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності

ЗАВДАННЯ ТА ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які науки є основою безпеки життєдіяльності?
2. На досягненнях яких наук базується система управління БЖД?
3. Розкрийте поняття «небезпека».
4. Що таке таксономія небезпек?
5. За якими ознаками класифікуються небезпеки?
6. Поясніть значення ідентифікації, номенклатури та квантифікації небезпек.
7. Охарактеризуйте поняття культура безпеки життєдіяльності людини.
8. Які ви знаєте складові цінності культури безпеки.

Тема 2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки

ЗАВДАННЯ ТА ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Якими ознаками характеризуються негативні фактори?
2. Сформулюйте визначення гранично допустимого рівня (ГДР) фактора.
3. Наведіть класифікацію негативних факторів за характером дії на людину.
4. Наведіть приклади негативного впливу механічних факторів та вкажіть способи захисту від них.
5. Охарактеризуйте негативну дію шуму на людину. Назвіть засоби захисту від надмірного шуму.
6. Який негативний вплив можуть створити термічні фактори, наведіть чинники, що супроводжують їх?
7. Наведіть класифікацію негативних хімічних факторів, вкажіть їх негативний вплив та способи захисту від них.

8. Які методи застосовуються для оцінки небезпек?
9. Дайте визначення терміна «надзвичайна ситуація».
10. Назвіть основні ознаки надзвичайної ситуації.
11. Наведіть класифікацію надзвичайних ситуацій відповідно до характеру подій.
12. Як поділяються надзвичайні ситуації за масштабом та глибиною впливу?
13. Охарактеризуйте ознаки, за якими надзвичайну ситуацію за масштабом відносять до певного рівня.
14. Охарактеризуйте вражаючі фактори надзвичайних ситуацій.
15. Назвіть причини виникнення природних надзвичайних ситуацій.
16. Вкажіть наслідки надзвичайних ситуацій.
17. Дайте визначення термінам «стихійне лихо», «небезпечне природне явище», «катаклізм», «абразія» та охарактеризуйте їх.
18. Назвіть види стихійних лих та наведіть приклади.
19. Якими загальними закономірностями характеризуються всі природні небезпеки?
20. Охарактеризуйте кожну надзвичайну ситуацію (бурю, ураган, смерч, землетрус, зсув, повінь, пожежу, біологічні надзвичайні ситуації), вкажіть її причини, вражаючі фактори, масштаби, особливості, небезпеку на території України, методи захисту.
21. Охарактеризуйте шкалу Ріхтера та шкалу MSK-64.
22. Назвіть види мікроорганізмів та приклади інфекційних захворювань, що можуть бути викликані ними.
23. Які заходи застосовують у разі поширення інфекційних захворювань?
24. Зробіть аналіз системи попередження, запобігання та реагування на надзвичайну ситуацію кожного виду.
25. Які заходи вживають для ліквідації конкретної надзвичайної ситуації та її наслідків?

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах

ЗАВДАННЯ ТА ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Назвіть основні причини виникнення пожеж.
2. Які складові потрібні для процесу горіння?
3. Поясніть суть процесів: загорання, спалаху, самозагорання, займання, самозаймання, вибуху.
4. Охарактеризуйте матеріали і речовини за горючими властивостями.
5. Дайте визначення температури займання.
6. Поясніть важливість вогнестійкості будівель і споруд.
7. Які загальні вимоги щодо пожежної безпеки?
8. Чим визначається ефективність евакуації людей?
9. Назвіть основні правила поведінки людей при виникненні пожежі.
10. Що належить до первинних засобів пожежогасіння?
11. Охарактеризуйте дію вогнегасних засобів.
12. Опишіть будову та принцип дії хімічного пінного, вуглекислотного та порошкового вогнегасників.
13. У чому суть автоматичної пожежної сигналізації?
14. За яким принципом встановлюють датчики автоматичної пожежної сигналізації?
15. Охарактеризуйте фізичну природу радіації.
16. Назвіть основні одиниці вимірювання радіоактивності у системі СГС та у системі СІ.
17. Назвіть та охарактеризуйте види випромінювань, що супроводжують радіоактивний розпад.
18. Назвіть природні та штучні джерела радіоактивного випромінювання.
19. Яке з опромінювань зовнішнє чи внутрішнє більш небезпечне для людини?

20. Як впливає іонізуюче опромінення на живі організми? Наведіть форми та ступені гострої променевої хвороби.

21. Вкажіть допустимі норми опромінення людини для звичайних та надзвичайних ситуацій.

22. Що таке період напіврозпаду радіоактивних речовин?

23. Охарактеризуйте залежність між періодом напіврозпаду радіоактивних речовин та швидкістю зменшення радіаційного фону місцевості.

24. Наведіть наслідки радіаційного забруднення місцевості, сировини, продуктів та води.

25. Зазначте основні принципи захисту, що їх повинні дотримуватись люди під час радіоактивного забруднення.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику.

ЗАВДАННЯ ТА ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Обґрунтуйте небезпеку вживання наркотиків.

2. Як сформувати здоровий спосіб життя?

3. Назвіть причини, що сприяють залученню до вживання наркотиків.

4. Вкажіть соціальні, законодавчі та економічні шляхи подолання наркоманії в суспільстві.

5. Назвіть шляхи профілактики п'янства та алкоголізму.

6. Опишіть наслідки дії тютюнового диму на організм людини.

7. Обґрунтуйте методи попередження розвитку шкідливих звичок.

8. Назвіть види та можливі причини кровотеч.

9. Розкажіть про засоби та способи зупинки кровотеч.

10. Яка перша допомога надається при внутрішній кровотечі.

11. Перша допомога при вивисі.

12. Види та ознаки пререломів кісток.

13. Перша допомога при переломах хребта.
14. Назвіть основні ознаки клінічної смерті.
15. Визначте послідовність надання долікарської реанімації.
16. Які прийоми видалення сторонніх предметів з верхніх дихальних шляхів ви знаєте?
17. З якою частотою ви будете натискати на грудну клітину при непрямому масажі серця людині віком 23 років?
18. Які ознаки свідчать про правильність і ефективність надання долікарської реанімації?
19. Які травми може отримати водій чи пішохід при ДТП?
20. Основні причини дорожньо- транспортних подій?
21. Ваши дії при аварії літака?
22. Причини ураження електричним струмом.
23. Наслідки ураження електричним струмом.
24. Перша допомога при ураженні електричним струмом.
25. Від чого залежить дія хімічної речовини на організм.
26. Шляхи потрапляння отрути в організм?
27. Шляхи виділення отрути з організму?
28. Надайте характеристику гострому отруєнню.
29. Перелічить стадії отруєння.
30. Перша допомога при отруєнні кислотами.
31. Перша допомога при отруєнні лугами.
32. Перша допомога при отруєнні аміаком.
33. Перша допомога при отруєнні чадним газом.
34. Перша допомога при отруєнні наркотичними засобами.
35. Перша допомога при отруєнні синильною кислотою.
36. Перша допомога при отруєнні фосфорорганічними сполуками.
37. Назвіть причини отруєння грибами.
38. Які ознаки отруєння грибами Ви знаєте.
39. Охарактеризуйте отруєння отруйними рослинами.

40. Причини ураження ботулізмом.
41. Профілактика та перша допомога при стафілококової інтоксикації.
42. Профілактика та перша допомога при харчовій токсикоінфекції.
43. Охарактеризуйте стан тероризму на сучасному етапі.
44. Вкажіть можливі індивідуальні та колективні дії під час терористичних актів.
45. Яку загрозу несе тероризм національній та глобальній безпеці?
46. Дайте визначення поняттю «кримінологічна безпека».
47. Опишіть стратегію економічної війни та її наслідки.
48. Назвіть суб'єктів зовнішніх загроз кримінологічної безпеки об'єкту економіки.
49. Назвіть основні принципи економічної розвідки.
50. Яку мету переслідує промисловий шпигунство?
51. Яка інформація найбільше цікавить суб'єктів промислового шпіонажу?
52. 54. Назвіть умови, що сприяють розголошенню комерційних таємниць об'єкту економіки.
55. Які структури забезпечують кримінологічну безпеку підприємства?
56. Охарактеризуйте структуру і завдання служби безпеки на підприємстві.
57. Особливості безпеки бізнесу на підприємствах різного профілю.

Тема 5. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини.

1. Методи збору та добування інформації.
2. Наведіть способи та технічні засоби добування інформації.
3. Вплив сучасних інформаційних технологій на безпеку особистості.

Тема 6. Ризик як кількісна оцінка небезпек

ЗАВДАННЯ ТА ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Назвіть основні законодавчі акти міжнародного гуманітарного права.
2. Діяльність яких міжнародних організацій направлена на забезпечення різноманітних аспектів безпеки людини?
3. Охарактеризуйте Україну в структурі Європейської та світової безпеки.
4. Які державні органи України розробляють та видають нормативні акти з питань безпеки життєдіяльності людини?
5. Назвіть основні статті Конституції України, що гарантують безпеку життєдіяльності людини.
6. Назвіть основні законодавчі акти, які регламентують питання безпеки життєдіяльності.
7. Які організації здійснюють управління безпекою життєдіяльності в Україні?
8. Назвіть міністерства та відомства, діяльність яких безпосередньо пов'язана з безпекою людей.
9. Перелічіть основні завдання та функції управління, в т.ч. безпекою.
10. Поясніть значення експертизи, стандартизації та нормування в галузі безпеки життєдіяльності людини.
11. Назвіть органи, що здійснюють державне управління безпекою життєдіяльності в Україні.
12. Які види контролю ви знаєте?
13. Назвіть види відповідальності за порушення законодавства.
14. Які організації в Україні опікуються питаннями безпеки життєдіяльності.
15. Назвіть основні проблеми, стосуються глобальної безпеки людства.
16. Розкрийте зміст Концепції ООН про сталий людський розвиток.
17. Розкрийте суть соціальних, екологічних, економічних та інших проблем Людства.
18. Якою повинна бути стратегія еволюції людства?
19. З чим пов'язаний розвиток глобальної екологічної кризи на планеті Земля?
20. Головні екологічні проблеми та причини їх виникнення.

21. Вкажіть джерела забруднення наколишнього середовища.
22. Які наслідки має забруднення атмосфери для людини?
23. В чому небезпека забруднення гідросфери для людини?
24. До яких наслідків призводить руйнування та забруднення літосфери?

Тема рефератів

1. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт.
2. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні НС.
3. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідемічних заходів.
4. Основні засоби, тактика дій і способи виконання робіт у зоні НС в залежності від профільного напрямку ВНЗ.
5. Фактори ризику та безпека життєдіяльності.
6. Бурі. Профілактика негоди.
7. Сенсаційні бурі. Ураган «Катріна».
8. Екстремальна погода. Торнадо.
9. Вогняний шторм.
10. Пилові та піщані бурі.
11. Вплив інформаційних технологій на психіку людини.
12. Вплив інформаційних технологій на соціальну зрілість особистості.

13. Інформація та сучасні технології – вплив на безпеку людини.
14. Безпека інформації у сучасному світі.
15. Особливості забезпечення безпеки.
16. Підготовка учнів та студентів з питань поведінки у надзвичайних ситуаціях.
17. Особливості поведінки населення під час стихійних лих.
18. Особливості поведінки населення під час терористичних актів.
19. Особливості поведінки населення під час катастроф.
20. Психологічні механізми у забезпеченні безпеки особистості

Індивідуальні завдання (ІНДЗ)

(визначається викладачем відповідно до спеціальності студентів)

1. Підготувати презентації із розкриттям питань практичних занять.
2. Підготувати презентації із розкриттям питань для самостійного опрацювання.
3. Підібрати статтю (наукового характеру) на одну із тем курсу та підготувати 2 анотації (на українській та іноземній мовах).
4. Підібрати статтю (наукового характеру) на одну із тем курсу та підготувати її переклад на іноземній мові.
5. Підготувати реферат на одну із запропонованих тем.
6. Зробити підбірку відеороликів та фільмів наукового характеру на одну із тем курсу.
7. Зробити підбірку психологічних вправ та технік, що використовуються у надзвичайних ситуаціях при наданні психологічної допомоги.

Методи та засоби діагностики успішності навчання.

В оцінюванні змістового модуля враховується аудиторна робота студента та результати написання модульної контрольної роботи. Окремо

оцінюється виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ). Підсумкова форма контролю – залік або екзамен (проводиться у формі комп'ютерного тестування).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті за результатами виконання письмових робіт та усних відповідей студентів із тем, що вивчаються на практичних заняттях.

Критерії оцінювання самостійного індивідуального завдання. За кожне індивідуальне завдання студент максимально може отримати 10 балів.

Загальна сума балів визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність, проміжний модульний контроль й індивідуальну роботу. Максимальна кількість балів, які студент може набрати за результатами оцінювання всіх видів навчальної діяльності, дорівнює 100.

Оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, за 100-бальною системою та за шкалою ECTS.

Оцінювання здійснюється згідно з навчальним планом.

Оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	Для заліку
90 - 100	A	Відмінно	Зараховано
82 - 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 - 74	D		
60 - 66	E	Задовільно	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-59	Fx	Незадовільно	

Питання для підготовки до заліку (екзамену)

1. Дайте визначення предмету та сформулюйте завдання науки «Безпека життєдіяльності».
 2. Назвіть сфери та категорії, вивчення яких охоплює безпека життєдіяльності.
 3. Обґрунтуйте основні завдання безпеки життєдіяльності.
 4. Назвіть основні положення теорії безпеки життєдіяльності та найважливіші висновки.
- Якими ознаками характеризуються негативні фактори?
5. Сформулюйте визначення гранично допустимого рівня (ГДР) фактора.
 6. Наведіть класифікацію негативних факторів за характером дії на людину.
 7. Наведіть приклади негативного впливу механічних факторів та вкажіть способи захисту від них.
 8. Охарактеризуйте негативну дію шуму на людину. Назвіть засоби захисту від надмірного шуму.
 9. Який негативний вплив можуть створити термічні фактори, наведіть чинники, що супроводжують їх?
 10. Наведіть класифікацію негативних хімічних факторів, вкажіть їх негативний вплив та способи захисту від них.
 11. Які методи застосовуються для оцінки небезпек?
 12. Дайте визначення терміна «надзвичайна ситуація».
 13. Назвіть основні ознаки надзвичайної ситуації.
 14. Наведіть класифікацію надзвичайних ситуацій відповідно до характеру подій.
 15. Як поділяються надзвичайні ситуації за масштабом та глибиною впливу?
 16. Охарактеризуйте ознаки, за якими надзвичайну ситуацію за масштабом відносять до певного рівня.
 17. Охарактеризуйте вражаючі фактори надзвичайних ситуацій.
 18. Чим визначається ефективність евакуації людей?
 19. Назвіть та охарактеризуйте види випромінювань, що супроводжують радіоактивний розпад.

20. Назвіть природні та штучні джерела радіоактивного випромінювання.
21. Обґрунтуйте небезпеку вживання наркотиків.
22. Як сформувавши здоровий спосіб життя?
23. Назвіть причини, що сприяють залученню до вживання наркотиків.
24. Вкажіть соціальні, законодавчі та економічні шляхи подолання наркоманії в суспільстві.
25. Назвіть шляхи профілактики п'янства та алкоголізму.
26. Опишіть наслідки дії тютюнового диму на організм людини.
27. Обґрунтуйте методи попередження розвитку шкідливих звичок.
28. Назвіть види та можливі причини кровотеч.
29. Розкажіть про засоби та способи зупинки кровотеч.
30. Яка перша допомога надається при внутрішній кровотечі.
31. Перша допомога при вивисі.
32. Види та ознаки пререломів кісток.
33. Перша допомога при переломах хребта.
34. Назвіть основні ознаки клінічної смерті.
35. Визначте послідовність надання долікарської реанімації.
36. Які прийоми видалення сторонніх предметів з верхніх дихальних шляхів ви знаєте?
37. Основні причини дорожньо- транспортних подій?
38. Ваши дії при аварії літака?
39. Причини ураження електричним струмом.
40. Наслідки ураження електричним струмом.
41. Перша допомога при ураженні електричним струмом.
42. Від чого залежить дія хімічної речовини на організм.
43. Шляхи потрапляння отрути в організм?
44. Шляхи виділення отрути з організму?
45. Надайте характеристику гострому отруєнню.
46. Перелічить стадії отруєння.
47. Перша допомога при отруєнні кислотами.

48. Перша допомога при отруєнні лугами.
49. Перша допомога при отруєнні аміаком.
50. Перша допомога при отруєнні чадним газом.
51. Перша допомога при отруєнні наркотичними засобами.
52. Перша допомога при отруєнні синильною кислотою.
53. Перша допомога при отруєнні фосфорорганічними сполуками.
54. Назвіть причини отруєння грибами.
55. Які ознаки отруєння грибами Ви знаєте.
56. Охарактеризуйте отруєння отруйними рослинами.
57. Причини ураження ботулізмом.
58. Профілактика та перша допомога при стафілококової інтоксикації.
59. Профілактика та перша допомога при харчовій токсикоінфекції.
60. Охарактеризуйте стан тероризму на сучасному етапі.
61. Вкажіть можливі індивідуальні та колективні дії під час терористичних актів.
62. Яку загрозу несе тероризм національній та глобальній безпеці?
63. Дайте визначення поняттю «кримінологічна безпека».
64. Опишіть стратегію економічної війни та її наслідки.
65. Назвіть суб'єктів зовнішніх загроз кримінологічної безпеки об'єкту економіки.
66. Назвіть основні принципи економічної розвідки.
67. Яку мету переслідує промисловий шпигунство?
68. Яка інформація найбільше цікавить суб'єктів промислового шпіонажу?
69. Назвіть умови, що сприяють розголошенню комерційних таємниць об'єкту економіки.
70. Назвіть основні законодавчі акти , які регламентують питання безпеки життєдіяльності.

Тестові завдання для самостійної перевірки знань

1.Оберіть правильні відповіді

ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ДЛЯ ПОНЯТТЯ «ЖИТТЯ»

- здатність до росту і розмноження
- наявність реакції на подразнення
- здатність до росту в несприятливих умовах
- здатність пристосування до різних умов середовища

2.Оберіть правильні відповіді

ДО ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я НАЛЕЖАТЬ:

- профілактична спрямованість (попередження захворювань)
- загальнодоступність медичної допомоги
- орієнтація на світові стандарти діагностики і лікування
- забезпечення працевлаштування медичних працівників
- проведення профілактичних щеплень

3.Оберіть правильні відповіді

ЗАКОНОМ УКРАЇНИ “ПРО ДОРОЖНІЙ РУХ” НАСЕЛЕННЮ ГАРАНТУЄТЬСЯ

- відшкодування у випадку професійного захворювання
- відшкодування збитків у випадку водіння автотранспортом у нетверезому стані
- створення безпечних умов для руху пішоходів та водіїв
- відшкодування збитків внаслідок ДТП

4.Оберіть правильну відповідь

ЗАКОН, ЯКИЙ ГАРАНТУЄ РАДІАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ НАСЕЛЕННЯ

- «Про пожежну безпеку»
- «Про перевезення небезпечних вантажів»
- «Про захист людини від іонізуючого випромінювання»
- «Про цивільну оборону»

5.Оберіть правильні відповіді

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА» ЗАБЕЗПЕЧУЄ

- право населення на безпечне для життя довкілля
- участь в обговоренні проектів будівництва промислових підприємств
- відшкодування матеріальних збитків при виникненні професійного захворювання
- відшкодування збитків у разі виникнення стихійного лиха

6.Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі)

ДО СКЛАДУ ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА ЛЮДИНИ ВХОДЯТЬ:

гідросфера, атмосфера, біосфера, _____

7.Оберіть правильну відповідь

НАЙВАЖЛИВІШОЮ ОЗНАКОЮ БІОСФЕРИ Є

- наявність атмосфер
- наявність гідросфери
- існування активного життя
- наявність літосфери

8.Оберіть правильну відповідь

ЕКОЛОГІЯ–ЦЕ НАУКА ПРО

- вплив антропогенних чинників довкілля
- здоров'я людини
- відносини живих істот і природи
- соціальні відносини людей між собою

9.Оберіть правильну відповідь

УМОВИ, ЗА ЯКИХ НЕБЕЗПЕКА МОЖЕ РЕАЛІЗУВАТИСЬ В ПОДІЮ, НАЗИВАЄТЬСЯ

- потенційна небезпека
- нещасний випадок
- катастрофічна ситуація
- небезпечна ситуація
- аварійна ситуація

10. Оберіть правильні відповіді

ШКОДА ПРИРОДНОМУ СЕРЕДОВИЩЕ ВКЛЮЧАЄ

- забруднення навколишнього середовища
- пошкодження, знищення природних об'єктів і екосистем
- втрати фізіологічного характеру
- руйнування генотипу
- шкоду здоров'ю людей

11.Оберіть правильні відповіді

НЕГАТИВНІ ЧИННИКИ, ЯКІ СУПРОВОДЖУЮТЬ ПРОЦЕС УРБАНІЗАЦІЇ

- забруднення повітря
- вплив шуму та вібрації
- вплив шуму розважальних закладів
- користування водопровідною водою по годинах

12. Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі)

ПРИРОДНІ ПРОЦЕСИ, ОБ'ЄКТИ І ЯВИЩА, ТЕХНОГЕННЕ СЕРЕДОВИЩЕ, ЛЮДСЬКІ ДІЇ, ЗА ПЕВНИХ УМОВ МОЖУТЬ ЗАВДАВАТИ ШКОДИ НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩУ ТА ОБ'ЄКТАМ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____

13.Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі)

ПРОЦЕС ІСНУВАННЯ ЛЮДИНИ В ПРОСТОРІ ТА ЧАСІ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ АКТИВНУ ВЗАЄМОДІЮ З НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ _____

14.Оберіть правильну відповідь

НАЙБІЛЬШ ПОТУЖНИМ ДЖЕРЕЛОМ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ У ПОБУТІ Є

- телевізори
- мобільні телефони
- мікрохвильові печі
- комп'ютери

15.Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі)

ОСНОВНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРИ ШКІДЛИВИМИ ВИКИДАМИ:

автомобільний транспорт, залізничний транспорт, теплові електростанції,

16.Оберіть правильну відповідь

РОЛЬ О ЗОНУ В АТМОСФЕРІ ЗЕМЛІ

- захист від космічних випромінювань
- захист від ультрафіолетових випромінювань
- захист від альфа-випромінювань
- захист від гамма-випромінювань

17.Оберіть правильні відповіді

ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ОЗОНУ В АТМОСФЕРІ ЗЕМЛІ ПЕРЕВАЖНО
ЗУМОВЛЕНО

ВИКИДАМИ

- теплових електростанцій
- автомобільного транспорту
- реактивних літаків і ракет
- галогеноорганічних сполук з холодильників
- дезодорантів
- спреїв

18. Оберіть правильні відповіді

ШЛЯХИ ПРОНИКНЕННЯ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН У ЛЮДСЬКИЙ
ОРГАНІЗМ:

- через органи дихання
- через вегетативну нервову систему
- через шлунково-кишковий тракт
- через шкірні покриви і слизові оболонки
- через сенсорні системи

19. Оберіть правильну відповідь

ПРОЦЕС ФІЗИЧНОГО, ПСИХОФІЗИЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО
ПРИСТОСУВАННЯ ДО ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА:

- стресостійкість
- гнучкість
- комфортність
- адаптація
- локомоція

20. Уведіть пропущене (усі літери маленькі)

ВИРІШАЛЬНИМИ ФАКТОРАМИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РІВЕНЬ
ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ Є

стан природного середовища, спадковість, рівень медичної допомоги, _____

21.Оберіть правильні відповіді

ПОКАЗНИКИ, ЯКІ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ РІВЕНЬ СУСПІЛЬНОГО
ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

- народжуваність
- смертність
- захворюваність серцево-судинної системи
- тривалість пенсійного віку

22. *Оберіть правильні відповіді*

ВКАЖІТЬ ОСНОВНІ ПРИЧИНИ, ЯКІ НЕГАТИВНО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАН ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ КРАЇНИ

- харчування продуктами з ГМО
- несприятлива екологія
- соціальний дискомфорт
- низький рівень внутрішньої культури

23. *Оберіть правильні відповіді*

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ» ВИВЧАЄ

- загальні закономірності виникнення небезпек
- розробку основ захисту населення від небезпек
- вплив урбанізації на екологію
- розробку основ надання медичної допомоги населенню

24. *Оберіть правильну відповідь*

НАЙБІЛЬШЕ СКОРОЧЕННЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ СПРИЧИНЯЄ:

- порушення сну
- комп'ютерна техніка
- розумове навантаження
- часті фізичні навантаження

25. *Оберіть правильну відповідь*

ДО СКЛАДУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ВХОДИТЬ УСЕ, ОКРІМ

- побутової сфери
- сфери охорони здоров'я
- виробничої сфери
- промислової сфери

26. *Оберіть правильну відповідь*

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «БІОСФЕРА»

- комплекс взаємовідносин людини з гідросферою
- комплекс, який утворений живими організмами і неорганічними структурами
- комплекс взаємовідносин людей і тварин
- комплекс взаємовідносин людей у побуті

27. *Оберіть правильну відповідь*

ЕКОЛОГІЯ ЯК НАУКА ВИВЧАЄ

- вплив цивілізації на довкілля
- стан здоров'я населення держави, регіону
- шляхи запобігання шкідливого впливу цивілізації на довкілля
- взаємовідносини людей у трудових колективах

28. *Оберіть правильні відповіді*

У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ВПЛИВ ШУМУ НА ЗДОРОВ'Я?

- з'являється сонливість
- з'являється втома
- сприяє росту серцево-судинних захворювань
- сприяє зниженню слуху

29. *Оберіть правильні відповіді*

У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ВПЛИВ ВІБРАЦІЇ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ?

- негативно впливає на гостроту зору
- вібрація не впливає на організм людини
- негативно впливає на стан капілярів і артеріол
- негативно впливає на рівень артеріального тиску

30. *Оберіть правильну відповідь*

ГРАНИЧНО ДОПУСТИМИЙ РІВЕНЬ НЕГАТИВНОГО ФАКТОРА (ГДР)

- це рівень фактора, який при щоденній праці протягом 8 годин, але не більше 41 години на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я
- це рівень фактора, який при щоденній праці протягом 12 годин, але не більше 50 годин на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я
- це рівень фактора, який при щоденній праці ? протягом годин, але не більше 31 годин на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я

31. *Оберіть правильну відповідь*

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КИСЛОТНИХ ДОЩІВ

- надмірний викид нафтопродуктів в атмосферу
- інтенсивні грозові розряди і блискавки
- викид в атмосферу сірчаних та азотних сполук

32. *Оберіть правильну відповідь*

НЕКОНТРОЛЬОВАНЕ ВИРУБУВАННЯ ЛІСІВ НЕ ПРИЗВОДИТЬ ДО

- зменшення кількості озону в атмосфері
- зменшення кількості кисню в атмосфері
- виникнення вітрових ерозій
- виникнення повеней

33. *Оберіть правильні відповіді*

ОЗНАКИ, ЗА ЯКИМИ МОЖНА НАЙБІЛЬШ ТОЧНО КОНСТАТУВАТИ ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ

- температура
- прозорість
- цвітіння води
- наявність великої кількості водоростей

34. *Оберіть правильні відповіді*

ЗАБРУДНЕННЯ ВОДИ НЕОЧИЩЕНИМИ КАНАЛІЗАЦІЙНИМИ СТОКАМИ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАХВОРЮВАННЯ НА

- дизентерію
- ГРВІ
- гепатит А
- виразкову хворобу
- бронхіт

35. *Оберіть правильну відповідь*

МІКРОЕЛЕМЕНТ, ДЕФІЦИТ ЯКОГО НЕГАТИВНО ВПЛИВАЄ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

- мідь
- йод
- залізо
- селен

36. *Оберіть правильну відповідь*

ДЕФІЦИТ ЙОДУ У ДОВКІЛЛІ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАХВОРЮВАННЯ

- печінки
- статевої системи
- щитоподібної залози
- серця

37. *Оберіть правильну відповідь*

ДЕФІЦИТ ЗАЛІЗА У ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ НАЙЧАСТІШЕ МОЖЕ ПРИЗВЕСТИ ДО ЗАХВОРЮВАННЯ

- печінки
- шлунка і кишечника
- крові (анемія)

38. *Оберіть правильну відповідь*

ЗМЕНШЕННЯ ОЗОНОВОГО ШАРУ В АТМОСФЕРІ ЗЕМЛІ МОЖЕ ПРИЗВОДИТИ ДО ЗРОСТАННЯ КІЛЬКОСТІ

- онкологічних захворювань
- серцево-судинних захворювань
- захворювання дихальних шляхів
- спадкових хвороб

39. *Оберіть правильну відповідь*

ПАРНИКОВИЙ ЕФЕКТ ЗУМОВЛЕНИЙ

- кислотними дощами
- зростанням кількості вуглекислого газу в атмосфері
- посиленою сонячною активністю

40. *Оберіть правильну відповідь*

НЕЙТРАЛЬНИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму
- дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності
- дія якого за певних умов може призвести до травми або різкого погіршення здоров'я

41. *Оберіть правильну відповідь*

ВІРОГІДНІСТЬ ВТРАТ ПРИ ДІЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕБЕЗПЕКАМИ НАЗИВАЄТЬСЯ:

- ризик
- загроза
- шкода
- збиток

О програв

42. Оберіть правильну відповідь

ОСНОВНОЮ ПРИЧИНОЮ УТВОРЕННЯ «ОЗОНОВИХ ДІР» Є

О пилові бурі, торнадо

О сильні морози, снігопади, пересихання річок

О спека, викиди теплових електростанцій

О застосування галогеноорганічних сполук у промисловості й побуті

43. Оберіть правильні відповіді

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ПЕРЕДБАЧАЄ

О задоволення матеріальних і духовних потреб

О раціональне і безпечне харчування

О гіпокінезію

О дотримання правил особистої гігієни

44. Оберіть правильну відповідь

КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ ВИМІРЮВАННЯ, ЩО ЗАПРОВАДЖУЄТЬСЯ ДЛЯ ОЦІНКИ СКЛАДНИХ ЯКІСНО-ВИЗНАЧУВАНИХ ПОНЯТЬ:

О факторизація

О номенклатура

О квантифікація

О формізація

О моделювання

45. Оберіть правильні відповіді

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА КУЛЬТУРУ БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ:

О світогляд та рівень знань та умнів

О матеріальне забезпечення

О органи державної влади

О страх бути засудженим суспільством

46. Оберіть правильні відповіді

НАЙБІЛЬШ ПОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗДОРОВ'Я»

О відсутність хвороб

О відсутність шкідливих звичок

О здатність легко адаптуватися до змін довкілля

О стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя

47. Оберіть правильну відповідь

ВЕЛИКОМАСШТАБНУ АВАРІЮ НАЗИВАЮТЬ:

О трагедія

О катастрофа

О апокаліпсис

О нещастя

О драма

48. Оберіть правильну відповідь

МАКСИМАЛЬНО ПРИЙНЯТНИЙ РІВЕНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РИЗИКУ ЗАГИБЕЛІ ЛЮДИНИ:

О 10-3

- 10-6
- 103
- 10-10
- 106

49. Оберіть правильну відповідь

ОЗНАКИ ПАРЕНХІМАТОЗНОЇ (ВНУТРІШНЬОЇ) КРОВОТЕЧІ І ГОСТРОЇ АНЕМІЇ

- загальна слабкість, головокружіння, підвищення артеріального тиску
- загальна слабкість, блідість шкіри, падіння артеріального тиску
- загальна слабкість, шум у вухах, почервоніння обличчя
- загальна слабкість, підвищення температури, збудження

50. Оберіть правильну відповідь

ВИВИХ – ЦЕ

- деформація суглоба зі зміщенням суглобових поверхонь кісток і можливим виходом однієї з них через розрив капсули
- деформація суглоба внаслідок порушення цілісності однієї з кісток, які входять до складу суглоба
- деформація суглоба внаслідок порушення цілісності обох кісток, які входять до складу суглоба
- деформація суглоба без зміщення суглобових поверхонь

51. Оберіть правильну відповідь

ПОСИНІННЯ КІНЦІВКИ НИЖЧЕ МІСЦЯ НАКЛАДАННЯ ДЖГУТА СВДЧИТЬ ПРО ТЕ, ЩО ДЖГУТ НАКЛАДЕНО

- надто тісно
- слабо
- вірно
- запізно

52. Оберіть правильну відповідь

ПАРЕНХІМАТОЗНА КРОВОТЕЧА НАЙБІЛЬШ ІМОВІРНО МОЖЕ ВИНИКНУТИ ПРИ УШКОДЖЕННІ

- шкіри
- м'язів
- підшкірно-жирової основи
- печінки

53. Оберіть правильну відповідь

ФІЗИЧНІ НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ФАКТОРИ ЦЕ

- отрутохімікати та мінеральні добрива
- аномальні (високі або низькі температури)
- електричний струм, іонізуючі випромінювання
- солі ртуті
- солі свинцю

54. Оберіть правильну відповідь

ХІМІЧНІ НЕБЕЗПЕЧНІ ТА ШКІДЛИВІ ФАКТОРИ ЦЕ

- токсичні гриби

- енергетичні напої
- луги, кислоти, алкоголь, наркотики
- будівельне сміття

55. *Оберіть правильні відповіді*

ДО ФІЗИЧНИХ ШКІДЛИВИХ І НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТОРІВ ВІДНОСЯТЬ

- розумові і фізичні перевантаження
- аномальна температура
- бактерії, віруси, спірохети
- нітрати, алкоголь, наркотики, нікотин
- шум та вібрація

56. *Оберіть правильну відповідь*

ДО ОСНОВНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ШУМУ НЕ ВІДНОСИТЬСЯ

- рівень тиску
- частота
- тривалість дії
- напруга

57. *Оберіть правильну відповідь*

БОЛЬОВІ ВІДЧУТТЯ ВИКЛИКАЄ ТИСК ШУМУ У МЕЖАХ

- 16-50 децибел (Дб)
- 50-100 Дб
- 100-140 Дб
- понад 140 Дб

58. *Оберіть правильну відповідь*

РЕКОМЕНДОВАНИЙ І НЕШКІДЛИВИЙ РІВЕНЬ ШУМУ ДЛЯ СЛУХУ І ВІДПОЧИНКУ ПОВИНЕН СТАНОВИТИ НЕ ВИЩЕ

- 30 Дб
- 50 Дб
- 70 Дб
- 100 Дб

59. *Оберіть правильну відповідь*

РЕКОМЕНДОВАНИЙ І НЕШКІДЛИВИЙ РІВЕНЬ ШУМУ ДЛЯ РОЗУМОВОЇ ПРАЦІ ПОВИНЕН СТАНОВИТИ НЕ ВИЩЕ

- 30 Дб
- 55 Дб
- 75 Дб
- 100 Дб

60. *Оберіть правильну відповідь*

ДО ПРОЯВІВ ЛОКАЛЬНОЇ ВІБРАЦІЇ НЕ ВІДНОСИТЬСЯ

- атрофія (зменшення розмірів) м'язів
- зміна кольору шкіри
- порушення координації рухів
- наростання ваги тіла

61. *Оберіть правильну відповідь*

ЗАГАЛЬНІ ВІБРАЦІЇ МОЖУТЬ ВИКЛИКАТИ ЗМІНИ У:

- центральній нервовій системі

- О серцево-судинній системі
- О органах чуття
- О імунній системі
- О статевій системі

62. Уведіть пропущене слово у множині (усі літери маленькі)

ЕЛЕКТРОМАГНІТНІ ВИПРОМІНЮВАННЯ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА АНТРОПОГЕННІ ТА _____

63. Оберіть правильну відповідь

НАЙБІЛЬШ ПОТУЖНІ ДЖЕРЕЛА ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ У ПОБУТІ

- О телеапаратура
- О холодильники
- О електропечі
- О сотові телефони

64. Оберіть правильну відповідь

ПРИ РОБОТІ З КОМП'ЮТЕРОМ ПЛОЩА НА ОДНЕ РОБОЧЕ МІСЦЕ ПОВИННА СКЛАДАТИ

- О 1 кв.м.
- О 3 кв. м.
- О 5 кв. м.
- О не менше 6 кв.м

65. Оберіть правильні відповіді

НОУТБУК ЯК ДЖЕРЕЛО ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ

- О не шкодить людині
- О негативно впливає на статеву функцію
- О призводить до зниження імунітету
- О негативно впливає напам'ять

66. Оберіть правильні відповіді

МОБІЛЬНИЙ ТЕЛЕФОН ЯК ДЖЕРЕЛО ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ВИПРОМІНЮВАНЬ

- О не шкодить людині
- О негативно впливає на нервову систему
- О негативно впливає на імунну систему
- О негативно впливає на серцево – судинну систему

67. Оберіть правильні відповіді

ЗМІНИ ЗІ СТОРОНИ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ПРИ ТРИВАЛОМУ КОРИСТУВАННІ МОБІЛЬНИМ ТЕЛЕФОНОМ ПРОЯВЛЯЮТЬСЯ У

- О розвитку агресивності
- О порушенню сну
- О погіршенню пам'яті
- О розвитку ожиріння

68. Оберіть правильні відповіді

З МЕТОЮ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ВИПРОМІНЮВАННЯ МОБІЛЬНОГО ТЕЛЕФОНУ НЕОБХІДНО

- О розмовляти одночасно не довше 3-4 хвилин

- не притуляти телефон до вуха у момент виклику
- не користуватися телефоном у тролейбусі, метро, вагоні потягу
- не використовувати телефон для комп'ютерних ігор
- не користуватись телефоном в ліжку

69. *Оберіть правильну відповідь*

В ЯКИХ МЕЖАХ ЧАСТОТИ КОЛИВАНЬ ЛЮДИНОЮ СПРИЙМАЄТЬСЯ ЗВУК?

- 13 –16000 Гц
- 20 –26000 Гц
- 12 –15000 Гц
- 16 –20000 Гц

70. *Оберіть правильну відповідь*

РІВЕНЬ ШУМУ ВИМІРЮЄТЬСЯ У

- герцах (Гц)
- ньютонах (Н)
- децибелах (Дб)
- зівертах (Зв)

71. *Оберіть правильні відповіді*

ПРИ ТРИВАЛІЙ ДІЇ ШУМУ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ

- розлади нервової, ендокринної систем
- задишка, полисіння
- розлади серцево-судинної і травної системи
- зниження слуху

72. *Оберіть правильні відповіді*

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ОТРУЄННІ РТУТТЮ

- промити шлунок теплою водою
- дати випити 2 столові ложки активованого вугілля
- потерпілому дати випити яечний білок чи молоко
- викликати швидку допомогу і госпіталізувати

73. *Оберіть правильну відповідь*

РАННІ ОЗНАКИ ОТРУЄННЯ СВИНЦЕМ

- страх, тривога, моторошні сни, збудження, біль у животі
- біль в серці, проноси, загальне нездужання
- нудота, блювання, підвищення температури тіла
- блювання, пітливість, нездужання

74. *Оберіть правильні відповіді*

ЖИТТЄВЕ СЕРЕДОВИЩЕ СКЛАДАЄТЬСЯ З ТАКИХ КОМПОНЕНТІВ:

- природного
- техногенного
- психічного
- фізичного

75. *Оберіть правильні відповіді*

СПОСОБИ ЗНИЖЕННЯ КІЛЬКОСТІ НІТРАТІВ У ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ

- промивання та механічна очистка овочів

- заморожування та смаження овочів
- використання мікрохвильової печі
- висушування

76. *Оберіть правильні відповіді*

ОЗНАКИ ГОСТРОГО ОТРУЄННЯ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ)

- головний біль, біль у животі, нудота
- головокружіння, проноси, блювання
- слинотеча, пітливість
- погіршення пам'яті
- постійна сонливість

77. *Оберіть правильну відповідь*

ДО ОЗНАК ХРОНІЧНОГО ОТРУЄННЯ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ) НЕ ВІДНОСИТЬСЯ

- головний біль, блювання, поганий апетит, загальне нездужання
- агресивність, підвищення артеріального тиску
- послаблення пам'яті, пітливість, розлади сну
- біль у животі, закрепи, слинотеча

78. *Оберіть правильну відповідь*

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ПОТРАПЛЯННІ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИХ СПОЛУК) НА ШКІРУ

- промити шкіру проточною водою
- промити 3% розчином питної соди або 10% розчином нашатирного спирту
- промити 10 % розчином питної соди або 5% розчином нашатирного спирту
- промити шкіру розчином перманганату калію

79. *Оберіть правильні відповіді*

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ ОТРУЄННІ ФОС (ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ) ПРИ ПОТРАПЛЯННІ ЇХ ЧЕРЕЗ РОТ

- дати сольове проносне
- промити шлунок 2% розчином питної соди
- дати всередину активоване вугілля
- промити шлунок розчином перманганату калію

80. *Оберіть правильну відповідь*

ВРАЖАЮЧИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого призводить до смерті людини
- дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності
- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму

81. *Оберіть правильні відповіді*

ДО ЗАБРУДНЮВАЧІВ ПОВІТРЯ, ЯКІ ВИДІЛЯЮТЬСЯ БУДІВЕЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ НЕ ВІДНОСЯТЬСЯ

- вуглекислий газ
- формальдегід

- водяна пара
- радон
- азбестовий пил

82. *Оберіть правильну відповідь*

НЕБЕЗПЕЧНИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

- дія якого за певних умов може призвести до травми або різкого погіршення здоров'я
- дія якого призводить до смерті людини
- дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму

83. *Оберіть правильну відповідь*

ДО ОЗНАК ГОСТРОГО ОТРУЄННЯ ФОСФОРОРГАНІЧНИМИ СПОЛУКАМИ НЕ ВІДНОСЯТЬСЯ

- О серцебиття, болю в серці, підвищення артеріального тиску, частого пульсу
- О нудоти, блювання, болю у животі, проносу
- О сильного головного болю, головокружіння
- О безперервного блювання, набряку легень з наступною зупинкою дихання

84. *Оберіть правильну відповідь*

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ ОТРУЄННІ ФОС ПРИ ПОТРАПЛЯННІ ЧЕРЕЗ РОТ НЕ ПЕРДБАЧАЄ

- О промивання шлунку 2 % розчином питної соди, дача всередину активованого вугілля
- О промивання шлунок перекип'яченою водою, дача послаблюючих засобів
- О дача всередину алкоголю
- О дача всередину білка яйця, молока

85. *Оберіть правильні відповіді*

ПІДХОДИ ДО РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТНОЇ СИТУАЦІЇ:

- О реалістичний
- О ідеалістичний
- О інтерактивний
- О об'єктивний
- О функціональний

86. *Оберіть правильну відповідь:*

УМИСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОСОБАМИ, УПОВНОВАЖЕНИМИ НА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФУНКЦІЙ, СВОГО СЛУЖБОВОГО СТАНОВИЩА З МЕТОЮ ПРОТИПРАВНОГО ПРИДБАННЯ ДЛЯ СЕБЕ АБО БЛИЗЬКИХ РОДИЧІВ МАЙНОВИХ І НЕМАЙНОВИХ БЛАГ, ПІЛЬГ ТА ПЕРЕВА, А ТАКОЖ ПІДКУП ЗАЗНАЧЕНИХ ОСІБ ШЛЯХОМ ПРОТИПРАВНОГО НАДАННЯ ЇМ ФІЗИЧНИМИ АБО ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ ЦИХ БЛАГ, ПІЛЬГ, ПЕРЕВАГ –

- О шахрайство
- О корупція
- О злочинство
- О хабарництво

87. *Оберіть правильні відповіді*

ДО ПЕСТИЦИДІВ ТИПУ ХЛОРОРГАНІЧНИХ СПОЛУК ВІДНОСЯТЬСЯ

ДДТ

гексахлорциклогексан

метилмеркаптофос

гептахлор

хлорбензол

авенін

88. *Оберіть правильну відповідь*

ШКІДЛИВИМ НАЗИВАЮТЬ ФАКТОР

дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності

дія якого призводить до смерті людини

дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму

89. *Оберіть правильну відповідь*

ФАЗА ВИСОКОЇ СТІЙКОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ЛЮДИНИ, ЯК ПРАВИЛО, ТРИВАЄ

30-60 хв.

1-1,5 год.

2-2,5 год.

вірної відповіді немає

90. *Оберіть правильну відповідь*

ДОБОВА НОРМА РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДЛЯ ЛЮДИНИ ПОВИННА СКЛАДАТИ ЯК МІНІМУМ

1 тис. кроків

2 -5 тис. кроків

5 -7 тис. кроків

10 тис. кроків

91. *Оберіть правильні відповіді*

ВИДІЛЯЮТЬ ТАКІ ВИДИ СТРЕСУ

гострий

хронічний

травматичний

транспортний

92. *Оберіть правильну відповідь*

ШУМ – ЦЕ

сукупність різних за тоном та силою звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються в повітряному просторі

сукупність різних за частотою та амплітудою звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються в повітряному просторі

сукупність різних за тривалістю та діапазоном звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються в повітряному просторі

93. *Уведіть правильну відповідь (усі літери маленькі)*

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ, ЩО ПОПЕРЕДЖУЮТЬ
ВИНИКНЕННЯ АБО ЗНАЧНО ПОЛЕГШУЮТЬ ПРОТІКАННЯ
ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ, ЦЕ _____

94. Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі)

ВАЖЛИВІ ДЛЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ МАКРОЕЛЕМЕНТИ: калій, кальцій,
магній, _____

95. Уведіть пропущене у називному відмінку (усі літери маленькі)

СТАН, ЗА ЯКОГО З ВЕЛИКОЮ ВІРОГІДНІСТЮ ВИКЛЮЧАЄТЬСЯ
РЕАЛІЗАЦІЯ ПОТЕНЦІЙНИХ НЕБЕЗПЕК _____

96. Оберіть правильні відповіді

НЕБЕЗПЕЧНІ ДЛЯ ОРГАНІЗМУ РАДІОНУКЛІДИ, ЯКІ МАЮТЬ
НАДЗВИЧАЙНО ДОВГИЙ (СОТНІ І ТИСЯЧІ РОКІВ) ПЕРІОД
НАПІВРОЗПАДУ

- радіоактивний калій
- радіоактивний йод
- радіоактивний цезій
- радіоактивний стронцій

97. Оберіть правильну відповідь

ВЛАСТИВІСТЬ РЕЧОВИН (У ТОМУ ЧИСЛІ ПЕСТИЦИДІВ ТА
ОТРУТОХІМІКАТІВ) НАКОПИЧУВАТИСЯ В ОРГАНІЗМІ ЛЮДИНИ
НАЗИВАЄТЬСЯ

- акомодація
- аспірація
- кумуляція
- адаптація

98. Оберіть правильну відповідь

СМОГ МОЖЕ ВИКЛИКАТИ

- струс мозку
- підвищення імунітету
- зменшення об'єму легенів
- ядуху

99. Оберіть правильні відповіді

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ХАРЧОВИХ ОТРУСЬ

- хворі люди і тварини
- люди-бактеріоносії
- корм для тварин
- ґрунти

100. Оберіть правильну відповідь

РУЙНУВАННЯ БУДІВЕЛЬ, СПОРУД ВИНИКАЮТЬ ПЕРЕВАЖНО В ЗОНІ
ЗЕМЛЕТРУСУ, ДЕ ЙОГО ІНТЕНСИВНІСТЬ ЗА ШКАЛОЮ РІХТЕРА
ДОРІВНЮЄ

- 10 балів
- 9 балів
- 7-8 балів
- 6 балів

101. Оберіть правильні відповіді

ГОЛОВНІ ЗАБРУДНЕННЯ ЛІТОСФЕРИ:

- О застосування пестицидів
- О стічні води, відходи побуту
- О засолення ґрунтів
- О ерозії ґрунтів, вивітр
- О осушення боліт

102. Оберіть правильну відповідь

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ УРАЖЕННІ ХЛОРОМ

- О винести на свіже повітря, промити очі, рот, ніс 2 % розчином соди, дати пити молоко з содою, каву
- О одягнути протигаз, ватно-марлеву пов'язку чи респіратор, винести на свіже повітря, очі, рот промити незараженою водою
- О винести на свіже повітря, зробити штучне дихання
- О вдихати нашатирний спирт

103. Оберіть правильні відповіді

ЗЕМЛЕТРУСИ НАЙЧАСТІШЕ СПРИЧИНЯЮТЬ ВИНИКНЕННЯ ТАКИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ

- О цунамі
- О урагани
- О бурі
- О пожежі
- О пошкодження будинків і комунікацій
- О шторми
- О смерчі

104. Оберіть правильні відповіді

ВІДПОВІДНО ДО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПОШИРЕННЯ ОБСЯГІВ ЗАПОДІЯНИХ АБО ОЧІКУВАНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ, КІЛЬКОСТІ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ, ЗА КЛАСИФІКАЦІЙНИМИ ОЗНАКАМИ ВИЗНАЧАЮТЬСЯ НАСТУПНІ РІВНІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

- О районний
- О регіональний
- О секторальний
- О об'єктовий
- О обласний

105. Оберіть правильну відповідь

ДІЯ ХЛОРУ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

- О подразнює дихальні шляхи, викликає спазм судин
- О уражає шкіру, головний мозок, легені
- О подразнює дихальні шляхи, викликає набряк легень
- О подразнює слизову оболонку очей, понижує зір

106. Оберіть правильну відповідь

СТИХІЙНЕ ЛИХО –ЦЕ

О небезпечні процеси гідрологічного походження, які призводять до таких масштабів, що виникає руйнування будівель, загибель людей

О небезпечні процеси літосферного характеру, що призводять до катастрофічних ситуацій

О небезпечні процеси біосферного характеру, які порушують нормальний ритм життя людей

О нерідко непередбачене явище природи, яке раптово створює катастрофічну обстановку і призводить до порушення умов життєдіяльності населення, руйнування будівель, споруд, знищення матеріальних цінностей і загибелі людей

О порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене техногенною аварією, катастрофою, яка призвела (або може призвести) до загибелі людей або значних матеріальних збитків

О здійснення терористичного акту, транспортні аварії, пожежі, раптове руйнування споруд т

а будівель, гідродинамічні аварії на греблях, дамбах тощо

107. Оберіть правильну відповідь

ВРАЖАЮЧОЮ КОНЦЕНТРАЦІЄЮ АМІАКУ В ПОВІТРІ Є

О 0,2 мг/л

О 0,02 мг/л

О 0,025 мг/л

О 0,05 мг/л

108. Оберіть правильну відповідь

ДО ГІДРОЛОГІЧНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСИТЬСЯ:

О буря

О ураган

О шторм

О цунамі

О удар блискавки

109. Оберіть правильну відповідь

ВІБРАЦІЯ –ЦЕ

О складний процес коливання, що виникає при періодичному зміщенню центра ваги тіла від положення рівноваги

О складний процес коливання, що виникає при максимальному зміщенню центра ваги тіла від положення рівноваги

О складний процес наростання коливальних рухів, що виникають при постійній дії на центр ваги тіла

110. Оберіть правильну відповідь

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ – ЦЕ:

О порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, що спричинена аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією і призводить до людських втрат

О порушення нормальних умов життя і діяльності людей на території району чи області, в

результаті неправомірних дій або халатності окремих осіб

о порушення звичайних умов життя і діяльності людей на будь-якій території, що спричинена діяльністю окремих людей в особистих цілях

111. Оберіть правильну відповідь

ДІЯ АМІАКУ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

- О пригнічує нервову систему, викликає опіки, розлади травлення
- О збуджує нервову систему, викликає корчі, набряк гортані і легенів
- О викликає нудоту, блювоту, розлади дихання серцевої діяльності, понижує гостроту зору
- О знижує м'язовий тонус, порушує координацію рухів

112. Оберіть правильну відповідь

ГРАНИЧНО ДОПУСТИМА ДОЗА ОПРОМІНЕННЯ ЛЮДИНИ ЗА 70 РОКІВ ЖИТТЯ

- О 100 бер
- о 70 бер
- о 35 бер
- о 15 бер

113. Оберіть правильні відповіді

ДО ХВИЛЬОВОГО ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ

- О альфа частки
- О бета-частки
- О гамма-промені
- О космічні випромінювання

114. Оберіть правильну відповідь

КОМПЛЕКТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ДОЗИМЕТРІВ ДП-24 ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ВИМІРЮВАННЯ

- О доз радіоактивного опромінення людей
- О ступенів зараження радіоактивними речовинами різних предметів
- О рівнів радіації на місцевості

115. Оберіть правильну відповідь

ВРАЖАЮЧА ДОЗА ХЛОРУ У ПОВІТРІ

- О 0,001 мг/л
- О 0,01 мг/л
- О 0,1 мг/л
- О 1 мг/л

116. Оберіть правильну відповідь

ВРАЖАЮЧА ДОЗА АМІАКУ У ПОВІТРІ

- О 0,01 мг/л
- О 0,1 мг/л
- О 0,2 мг/л
- О 1 мг/л

117. Оберіть правильну відповідь

СМЕРТЕЛЬНА ДОЗА ХЛОРУ У ПОВІТРІ

- О 0,01 мг/л
- О 0,02 мг/л
- О 0,05 мг/л

О 0,1 мг/л

118. Оберіть правильну відповідь

ДО БІОЛОГІЧНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬ:

- О аномальне підвищення кількості мікробіологічних об'єктів
- О захворювання та враження рослин і тварин
- О аномальне підвищення навколишньої температури
- О надзвичайна активність біологічних небезпечних об'єктів

119. Оберіть правильні відповіді

ДО ХВИЛЬОВОГО (ФОТОННОГО) ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ

- О бета-частки
- О гамма-промені
- О рентгенівське випромінювання
- О альфа-частки

120. Оберіть правильні відповіді

ДО ЧАСТОЧКОВОГО (КОРПУСКУЛЯРНОГО) ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ВІДНОСЯТЬСЯ

- О бета-частки
- О гамма-промені
- О рентгенівське випромінювання
- О альфа-частки

121. Оберіть правильну відповідь

ОДНОМОМЕНТНА ДОЗА ОПРОМІНЕННЯ ЛЮДИНИ –ЦЕ ДОЗА ОТРИМАНА ПРОТЯГОМ

- О одного разу
- О чотирьох діб
- О двох діб
- О однієї доби

122. Оберіть правильну відповідь

ГРАНИЧНО ДОПУСТИМИМ РІВНЕМ ШУМУ У ПРИМІЩЕННЯХ СЛІД ВВАЖАТИ:

- О 80 дБ
- О 50 дБ
- О 30 дБ
- О 100 дБ

123. Оберіть правильну відповідь

НАЙБІЛЬШУ ІОНІЗУЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ

- О нейтрони
- О гамма-випромінювання
- О бета-частки
- О альфа-частки

124. Оберіть правильну відповідь

НАЙМЕНШУ ІОНІЗУЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ

- О нейтрони
- О гамма-випромінювання

- бета-випромінювання
- альфа-випромінювання

125. Оберіть правильну відповідь

НАЙБІЛЬШУ ПРОНИКАЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ

- нейтрони
- гамма-випромінювання
- бета-випромінювання
- альфа випромінювання

126. Оберіть правильну відповідь

НАЙМЕНШУ ПРОНИКАЮЧУ ЗДАТНІСТЬ МАЮТЬ

- нейтрони
- гамма-випромінювання
- бета-випромінювання
- альфа-випромінювання

127. Оберіть правильну відповідь

Є ТАКІ ВИДИ НЕБЕЗПЕЧНИХ ПРИРОДНИХ ЯВИЩ:

- пожежі
- злива
- сніг
- дощ
- каменепад

128. Оберіть правильну відповідь

У ПЕРЕБІГУ ГОСТРОЇ ПРОМЕНЕВОЇ ХВОРОБИ РОЗРІЗНЯЮТЬ

- 1 період (1 фаза)
- 2 періоди (2 фази)
- 3 періоди (3 фази)
- 4 періоди (4 фази)

129. Оберіть правильну відповідь

ВИДАЛЕННЯ АБО ЗНЕШКОДЖЕННЯ РАДІОАКТИВНИХ РЕЧОВИН З ПОВЕРХОНЬ ПРЕДМЕТІВ ДО ДОПУСТИМИХ НОРМ НАЗИВАЄТЬСЯ

- дегазацією
- дезинфекцією
- дератизацією
- дезактивацією

130. Оберіть правильну відповідь

ВОДА ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ДЛЯ:

- охолодження горючих предметів
- гасіння горючих рідин
- гасіння електрообладнання
- гасіння волокнистих і твердих речовин

131. Оберіть правильну відповідь

НАЙБІЛЬШ ЧУТЛИВИМИ ДО ДІЇ РАДІАЦІЇ Є

- кісткова тканина
- шкіра і нервова тканина
- кровотворна тканина

О м'язова тканина

132. Оберіть правильні відповіді

ДО ЗАХОДІВ ПРОТИРАДІАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ НАЛЕЖАТЬ

- О виявлення і оцінка радіаційної обстановки;
- О використання радіозахисних засобів з аптечки АІ-2
- О дотримання режиму радіаційного захисту
- О дотримання режиму дня
- О проведення психопрофілактичних заходів

133. Оберіть правильну відповідь

ДО ГІДРОДИНАМІЧНИХ АВАРІЙ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- О аварії в комунальних системах (каналізація, водопровід, опалення)
- О раптові обвали будівель
- О прорив дамб, шлюзів, плотин

134. Оберіть правильну відповідь

МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ПЕРСОНАЛУ, ЯКИЙ ПРАЦЮЄ 3
ЕЛЕКТРОУСТАТКУВАННЯМ, ПРОВОДЯТЬ

- О 1 раз на рік
- О 1 раз на 6 місяців
- О 1 раз у 3 місяці
- О 1 раз на місяць

135. Оберіть правильну відповідь

ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПРИ ПЛАНУВАННІ РОБОЧОГО МІСЦЯ:

- О робоча поза
- О кліматичні умови
- О ширина проходів
- О ріст людини

136. Оберіть правильні відповіді

ЕЛЕКТРОНЕБЕЗПЕКУ У ПРИМІЩЕННІ ПІДСИЛЮЮТЬ

- О надмірна вологість повітря
- О агресивне хімічне середовище і надмірна вологість
- О струмопровідні підлоги, агресивне хімічне середовище
- О низька температура повітря, ламінована підлога

137. Оберіть правильну відповідь

КРИТИЧНА ТРИВАЛІСТЬ ПОЖЕЖІ –ЦЕ:

- О час досягнення небезпечних для людини температур, зменшення вмісту кисню в повітрі
- О час досягнення критичних ушкоджувальних наслідків пожежі
- О час досягнення температури вигорання

138. Уведіть пропущене у множині (усі літери маленькі)

ТИПИ СПОВІЩУВАЧІВ ПОЖЕЖІ В ПРИМІЩЕННЯХ: димові, світлові,
комбіновані, _____

139. Оберіть правильну відповідь

ДЛЯ ГАСІННЯ ПАЛАЮЧИХ НАФТОПРОДУКТІВ ВИКОРИСТОВУЮТЬ

- О воду
- О пісок

О хімічну піну

140. Оберіть правильну відповідь

НАЙБІЛЬШ ТОЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ РИЗИКУ. РИЗИК –ЦЕ

О коли людина збирається зробити щось небезпечне

О кількісна оцінка небезпеки

О якісна оцінка небезпеки

О коли людину очікує небезпека

141. Оберіть правильну відповідь

РИЗИК ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЯК

О катастрофічної небезпеки

О незначної небезпеки

О граничної небезпеки

154. Уведіть правильну відповідь у називному відмінку (усі літери маленькі)

НАУКА , ЩО ВИВЧАЄ ДОПУСТИМІ ФІЗИЧНІ, НЕРВОВІ ТА ПСИХІЧНІ НАВАНТАЖЕННЯ НА ЛЮДИНУ В ПРОЦЕСІ ПРАЦІ, НАЗИВАЄТЬСЯ

155. Допишіть правильну відповідь (усі літери маленькі)

ХРОНІЧНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ, ЩО ЗУМОВЛЕНЕ СИСТЕМАТИЧНИМ ВЖИВАННЯМ СПИРТНИХ НАПОЇВ, ЯКЕ ПРИЗВОДИТЬ ДО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДЕГРАДАЦІЇ, ПАТОЛОГІЇ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ, ОБМІНУ РЕЧОВИН, ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОЇ І ПЕРИФЕРИЧНОЇ НЕРВОВИХ СИСТЕМ, ЦЕ: _____

156. Оберіть правильну відповідь

ЗА ГОРЮЧИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ РЕЧОВИНИ І МАТЕРІАЛИ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

О поганогорючі

О важкогорючі

О легкозаймисті

О горючі

О вогнестійкі

157. Оберіть правильні відповіді

ФАКТОРИ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО БІОТИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА:

О мікроорганізми

О вода

О кліматичні умови

О рослини

О тварини

158. Оберіть правильні відповіді

ПРИЧИНИ СХОДУ СНІГОВИХ ЛАВИН

О звукова хвиля

О перенапруження снігового покриву

О масовий похід туристів

О різкий порив вітру

159. Оберіть правильну відповідь

ОСНОВНИМ МІЖНАРОДНИМ ЗАКОНОДАВЧИМ АКТОМ, НА ЯКОМУ ГРУНТУЄТЬСЯ БЖД, Є:

- декларація прав людини
- конвенції про заборону та нерозповсюдження різних видів зброї масового знищення
- женевські конвенції
- концепція ООН про сталий розвиток людства

160. Оберіть правильні відповіді

ВКАЖІТЬ ВИДИ ПОЖЕЖНИХ ДАТЧИКІВ:

- світлові
- звукові
- сенсорні
- димові
- електричні
- теплові

161. Оберіть правильні відповіді

МЕХАНІЧНЕ ВИДАЛЕННЯ КРАПЛИНОК РТУТІ ПРОВОДЯТЬ:

- скотчем
- лейкопластиром
- мітлою
- пиросос

162. Оберіть правильну відповідь

В ЯКИЙ СПОСІБ ЗАЛИШИТИ БУДІВЛЮ ПІД ЧАС ПОЖЕЖІ:

- сходами
- на ліфті, облившись водою
- на ліфті
- сходами, облившись водою

163. Оберіть правильні відповіді

ВКАЖІТЬ МОЖЛИВІ НЕГАТИВНІ МОМЕНТИ ВІД УПРОВАДЖЕННЯ В ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ГЕНЕТИЧНОГО МОДИФІКОВАНИХ ОРГАНІЗМІВ (ГМО):

- негативний вплив на репродуктивну функцію людини
- негативний вплив на пам'ять людини
- негативний вплив на імунітет людини (зниження)
- викликають ожиріння у людини

164. Оберіть правильну відповідь

ВКАЖІТЬ РАДІУС ДІЇ ГАЗОВОГО БАЛОНЧИКА:

- менше 0,5 м
- 1-2 м
- 0,5-1 м
- 2-3 м

165. Оберіть правильні відповіді

ДО ПРИРОДНИХ ПОЖЕЖ ВІДНОСЯТЬ:

- земляні

О степові

181. Оберіть правильну відповідь

ДОСЛІДЖЕННЯ, АНАЛІЗ, ОЦІНКА ОБ'ЄКТІВ, ПРЕДМЕТІВ ТОЩО, СПРОМОЖНИХ ЗАВДАТИ ШКОДИ, НАЗИВАЄТЬСЯ:

О експертиза

О стандартизація

О нормування

О сертифікація

182. Оберіть правильну відповідь

ПІНА ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ:

О гасіння сірководню

О гасіння електрообладнання

О гасіння калію натрію під напругою

О ізоляції горючих предметів від атмосферного повітря

183. Оберіть правильну відповідь

КОЛІР БАЛОНА ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ І ПЕРЕВЕЗЕННЯ ГОРЮЧОГО ГАЗУ:

О чорний

О голубий

О червоний

О білий

184. Оберіть правильну відповідь

ГАСІННЯ ВУГЛЕКИСЛОТОЮ ЗАСТОСОВУЮТЬ ДЛЯ:

О гасіння целулоїду

О гасіння терміту

О гасіння етилового спирту

О гасіння електроустановок

185. Оберіть правильну відповідь:

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ОСОБИСТІТЬ

О громадські організації

О політичні партії

О засоби масової інформації

О правові організації

186. Оберіть правильну відповідь

ВІТРИ ВЕЛИКОЇ СИЛИ З ШВИДКІСТЮ ПОНАД 32 М/С (БЛИЗЬКО 120 КМ/ГОД), ЦЕ:

О землетруси

О буревії

О урагани

О смерчі

187. Оберіть правильну відповідь

КОВЗКІ ЗМІЩЕННЯ МАС ГІРСЬКИХ ПОРІД ВНИЗ ПО СХИЛУ ВНАСЛІДОК ПОРУШЕННЯ РІВНОВАГИ – ЦЕ:

О землетруси

О повені

- О селі
- О зсуви

188. Оберіть правильну відповідь

ПОРОШКИ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ГАСІННЯ:

- О гасіння терміту
- О целулоїду
- О розжарених предметів
- О електроустановок

189. Оберіть правильні відповіді

ВІД ЯКИХ ФАКТОРІВ ЗАЛЕЖИТЬ РІВЕНЬ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ?

- О рівня інтелектуального розвитку людини
- О фахової освіти людини
- О стану природного середовища
- О незбалансованого харчування
- О шкідливих звичок людини

190. Впишіть правильну відповідь (усі літери маленькі)

КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ПО ЗНИЩЕННЮ ЗБУДНИКІВ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ЛЮДИНИ ТА ТВАРИН В ЗОВНІШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ФІЗИЧНИМИ, ХІМІЧНИМИ І БІОЛОГІЧНИМИ: _____

191. Оберіть правильну відповідь

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЮНЕСКО УТВОРЕНА З МЕТОЮ:

- О сприяння мирному використанню атомної енергії
- О вирішення соціальних питань праці
- О вирішення питань охорони здоров'я
- О сприяння миру та міжнародній безпеці

192. Допишіть правильну відповідь (усі літери маленькі)

СИСТЕМА ЗАХОДІВ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОШИРЕННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ З ЕПІДЕМІЧНОГО ОСЕРЕДКУ –ЦЕ: _____

193. Допишіть правильну відповідь (усі літери маленькі)

ЗІТКНЕННЯ ПРОТИЛЕЖНИХ ІНТЕРЕСІВ, ПОГЛЯДІВ, ГОСТРА СУПЕРЕЧКА, УСКЛАДНЕННЯ, БОРОТЬБА ВОРОГУЮЧИХ СТОРІН РІЗНОГО РІВНЯ ТА СКЛАДУ УЧАСНИКІВ –ЦЕ: _____

194. Оберіть правильну відповідь

ДО АТМОСФЕРНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- О шторми, паводки, суховії
- О землетруси, обвали гірських порід, зсуви, селеві потоки
- О буревії, посуха, сильні зливи, туман, снігопади

195. Оберіть правильну відповідь

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ –ЦЕ НАУКА ПРО:

- О навколишнє середовище
- О надзвичайні ситуації
- О охорону праці
- О вплив екзогенних та ендогенних факторів на людину

196. Оберіть правильні відповіді

МОЖЛИВИМИ ШЛЯХАМИ ПОШИРЕННЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ Є:

- О через укуси комарів
- О користування спільними предметами побуту
- О через кров
- О від хворої матері до дитини під час вагітності і пологів
- О статевого

197. Оберіть правильну відповідь

ДО ЛІТОСФЕРНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- О епідемії, епізоотії, епіфітотії
- О землетруси, обвали гірських порід, зсуви, селеві потоки
- О повені, паводки, підтоплення, снігові лавини

198. Оберіть правильну відповідь

ДО ГІДРОСФЕРНИХ СТИХІЙНИХ ЛИХ ВІДНОСЯТЬСЯ:

- О паводки, снігові лавини, зміна рівня ґрунтових вод, зміна складу води
- О зсуви, селеві потоки, підтоплення
- О шторми, буревії, смерчі, повені

Короткий словник термінів

Абразія – це процес руйнування хвилями прибою берега водойми.

Аварія — це небезпечна подія техногенного характеру, що створює на об'єкті, території або акваторії загрозу для життя і здоров'я людей, тварин та рослин і призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання та транспортних засобів, порушення виробничого та транспортного процесу або завдає шкоди довкіллю.

Адаптація – це процес фізичного, психофізичного, соціального пристосування до оточуючого середовища.

Алкоголізм – це хронічне захворювання, що зумовлене систематичним вживанням спиртних напоїв, яке призводить до соціально-психологічної деградації, патології внутрішніх органів, обмінуречовиндіяльності центральної та периферичної нервових систем.

Безпека — це стан захищеності особи, суспільства від ризику та зазнавання шкоди. Це стан, за якого з великою вірогідністю виключається реалізація потенційних небезпек.

Безпека життєдіяльності – це вплив екзогенних та ендогенних факторів на людину.

Біосфера – це комплекс, який утворений живими організмами і неорганічними структурами.

Вібрація – це складний процес коливання, що виникає при періодичному зміщенні центра ваги тіла від положення рівноваги. Коливання твердих тіл, частин апаратів, машин, устаткування, споруд, що сприймаються організмом як струс.

Війна — це збройна боротьба між державами (їх коаліціями) або соціальними, етнічними та іншими спільнотами; у переносному розумінні слова — крайній ступінь політичної боротьби, ворожих відносин між певними політичними силами.

Вибух — це надзвичайно швидка хімічна реакція, що супроводжується виділенням енергії та утворенням стиснутих газів, здатних виконувати механічну роботу.

Вивих – це деформація суглоба зі зміщенням суглобових поверхонь кісток і можливим виходом однієї із них через розрив капсули.

Вражаючий фактор – це фактор, дія якого призводить до смерті людини.

Гранично допустимий рівень негативного фактора (ГДР) – це рівень фактора, який при щоденній праці протягом 8 годин, але не більше 41 години на тиждень протягом усього трудового стажу не може спричинити захворювань або відхилень у стані здоров'я.

Гранично допустимий ризик – це максимальний ризик, який не повинен перевищуватися.

Дезинфекція – це комплекс заходів по знищенню збудників інфекційних хвороб людини та тварин в зовнішньому середовищі фізичними, хімічними та біологічними чинниками.

Діяльність — це процес взаємодії людини з навколишнім середовищем, завдяки чому вона досягає свідомо поставленої мети, яка виникла внаслідок виявлення в неї певної потреби.

Екологія – це наука про відносини живих істот та природи, що вивчає вплив цивілізації на довкілля.

Екстремальною називають **ситуацію**, що виникає процесі діяльності, коли в людини психофізіологічне авантаження досягає такого рівня, за якого вона може втратити здатність до раціональних вчинків і діяти адекватно, відповідно до обставин, що виникли.

Ергономіка – це наука, яка вивчає допустимі фізичні, нервові та психічні навантаження на людину у процесі праці.

Ерозія ґрунтів — це руйнівна дія на поверхню ґрунту певних фізичних чинників. Існують водна та вітрова ерозії.

Життя (за Н. Ф. Реймерсом) — це особлива форма руху атерії зі специфічним обміном речовин, самовідновленням, системним керуванням, саморозвитком, фізичною та ункціональною дискретністю живих істот і їх суспільних конгломератів.

Життєдіяльність — це процес існування людини в просторі та часі, що передбачає активну взаємодію із навколишнім середовищем. Це процес збалансованого існування та самореалізації індивіда, групи людей, суспільства і людства загалом у поєднанні з їхніми іттевими потребами й можливостями.

Здоров'я – це стан повного фізичного, душевного та соціального благополуччя. Це відсутність хвороб.

Зсув — це ковзке переміщення мас гірських порід вниз по схилу внаслідок порушення рівноваги..

Ідентифікація—це лат. *indentificare* — ототожнювати) процес виявлення і встановлення кількісних, тимчасових, просторових а інших характеристик, необхідних і достатніх для розробки профілактичних та оперативних заходів, направлених на забезпечення нормального функціонування технічних истем і якості життя.

Іонізуюче випромінювання (ІВ) — це будь-яке випромінювання, взаємодія якого із середовищем призводить до утворення електричних зарядів різних знаків.

Квантифікація (лат. *quantum* — скільки) — це кількісний вираз, вимірювання, що вводиться для оцінки складних, якісно визначуваних понять.

Карантин — це система заходів для попередження поширення інфекційних захворювань.

Катастрофа — великомаштабна аварія, яка спричинює тяжкі наслідки для людини, тваринного та рослинного світу, змінюючи умови середовища їх існування. Глобальні катастрофи охоплюють цілі континенти, а їх розвиток ставить на межу існування всю біосферу.

Конфлікт — це зіткнення протилежних інтересів та поглядів, гостра суперечка, ускладнення, боротьба ворогуючих сторін різного рівня та складу учасників.

Критична тривалість пожежі — це час досягнення небезпечних для людини температур, зменшення вмісту кисню в повітрі.

Людина — це суб'єкт суспільно-історичного процесу розвитку матеріальної та духовної культури на землі, біосоціальна істота, генетично пов'язана з іншими формами життя, але яка виокремилася завдяки здатності створювати знаряддя праці і яка володіє членороздільною мовою, творчою активністю та має моральну свідомість.

Надзвичайна ситуація (НС) — це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до людських та матеріальних втрат.

Небезпека — це природні процеси, об'єкти і явища, техногенне середовище і людські дії, які за певних умов можуть завдавати шкоди навколишньому середовищу та об'єктам господарської діяльності.

Небезпечна ситуація — це умови за яких небезпека може реалізуватися в подію.

Небезпечний фактор – це фактор, дія якого, за певних умов може призвести до травми або різкого погіршення здоров'я.

Нейтральний фактор – це фактор, дія якого за певних умов не призводить до катастрофічних змін стану організму.

Обсервація – спостереження за епідемічним осередком та спеціальні заходи, що запобігають поширенню інфекції в інші райони.

Особистість — це міра цілісності людини, що включає множину взаємопов'язаних характеристик та елементів.

Потреби — це необхідність для людини того, що забезпечує її існування та самозабезпечення. Потреби поділяються на дві групи: первинні (природні) та набуті.

Праця — це цілеспрямована діяльність людини, в процесі якої вона впливає на природу і використовує її з метою виробництва матеріальних благ, необхідних для задоволення своїх потреб.

Природні небезпеки — це природні об'єкти і явища, тихійні лиха, які можуть завдати шкоди людині або становити загрозу для її життя чи здоров'я.

Пожежна безпека — це стан об'єкта, при якому виключається можливість виникнення та розвиток пожежі і впливу на людей її небезпечних факторів, а також забезпечується захист матеріальних цінностей.

Попереджувальні щеплення – це застосування сучасних методів, що попереджують виникнення або значно полегшують протікання інфекційних захворювань.

Посуха — це тривала (впродовж багатьох днів, місяців, років) суха погода, що супроводжується високою температурою повітря, малою кількістю або повною відсутністю опадів.

Потенційно небезпечна речовина — це речовина, що внаслідок своїх фізичних, хімічних, біологічних властивостей являє собою небезпеку для життя і здоров'я людей, тварин та рослин.

Потенційнонебезпечний об'єкт — це об'єкт, на якому використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються небезпечні радіоактивні, хімічні, пожежовибухові речовини та біологічні препарати, гідротехнічні та транспортні споруди, транспортні засоби, а також інші об'єкти, що створюють реальну загрозу виникнення надзвичайної ситуації.

Ризик – вірогідність втрат при діях, пов'язаними із небезпеками.

Системи мають властивості, яких немає в елементів, що її становлять. Ця найважливіша властивість систем, що зветься **емерджентністю**, лежить в основі системного аналізу.

Сель — це короткочасний бурхливий паводок на гірських річках з дуже великим вмістом намулу та уламків гірських порід. Короткочасний брудно-кам'яний потік, що найчастіше формується у руслах гірських річок.

Снігова лавина — це зсув значних мас снігу, що падають або сповзають із гірських схилів під впливом якої-небудь дії і ахоплюють на своєму шляху нові маси снігу.

Системний аналіз — це сукупність методів та засобів, які використовуються в разі дослідження і конструювання складних і понадскладних об'єктів, насамперед методів вироблення, прийняття та обґрунтування рішень під час проектування, створення і керування соціальними, економічними, людино-машинними і технічними системами.

Системний аналіз у безпеці життєдіяльності — це методологічні засоби, що використовуються для визначення небезпек, які виникають у системі «людина—життєве середовище» або ж на рівні компонентних її складових, та їх впливу на самопочуття, здоров'я та життя людини.

Стихійне лихо – це нерідко небезпечне явище природи, яке раптово створює катастрофічну обстановку і призводить до порушення умов життєдіяльності населення, руйнування будівель, споруд, знищення матеріальних цінностей і загибелі людей. Руйнівне небезпечне або стихійне природне явище чи процес значного масштабу, внаслідок якого може

виникнути або виникла загроза життю і здоров'ю людей, статися ушкодження або знищення об'єктів економіки та компонентів довкілля.

Стресори — це фактори навколишнього середовища або особистісні, дія яких виводить із рівноваги фізіологічні та психічні функції людини, що позначається на нервовій системі організму і спричиняє виникнення стресу.

Таксономія (від давньогрецьк. τάξις — лад, порядок і νόμος — закон) — вчення про принципи й практику класифікації та систематизації складних явищ, понять, об'єктів.

Техногенні небезпеки — аварії на системах життєзабезпечення (раптове руйнування споруд та будівель, аварії на омунальних системах життєзабезпечення, аварії на електроенергетичних системах); аварії на транспорті (повітряному, водному, наземному, підземному, трубопровідному) тощо.

Оцінка ризику — це аналіз виникнення і масштабів ризику в конкретній ситуації.

Управління ризиком — розробка рішень, спрямованих на зведення ризику до мінімуму.

Шкідливий фактор – це фактор, дія якого за певних умов призводить до захворювання та зниження працездатності.

Шум — це сукупність різних за тоном та силою звуків, що виникають при коливальних рухах різних тіл та передаються у повітряному просторі.

Список джерел

1. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: [Навч. посібник] / В. В. Бегун, І. М. Науменко. — К.: Вежа, 2004. – 328 с.

2. Березуцький В. В. Безпека життєдіяльності: [Навчальний посібник] / В. В. Березуцький, Л. А. Васьковець, Н. П. Вершиніна / За ред. проф. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. – 348 с.

3. Гогіташвілі Г. Г. Основи охорони праці: [Навч. посіб.] – 4-те вид., випр. і доп. / Г. Г. Гогіташвілі, В. М. Лапін. – К.: Знання, 2008. – 302 с.
4. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації / Є. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний – Львів: «Новий Світ», 2002. – 328 с.
5. Засекіна Л. В. Інформаційна безпека у вимірі інформаційно-психологічної позиції особистості / Л. В. Засекіна, Х. Ю. Хворост // Актуальні проблеми прикладної психології : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2012. – С. 196 – 200.
6. Івах Р. М. Основи охорони праці. Навчальний посібник. [4- те видання, перероблене і доповнене] / Р. М. Івах, Я. І. Бедрій, Б. О. Білінський, М. М. Козяр. – К.: Кондор, 2011. – 464 с.
7. Касьянов М. А. Безпека життєдіяльності: [Навчальний посібник] / М. А. Касьянов, Ю. П. Ревенко, В. О. Медяник, І. М. Арнаут, О. М. Друзь, Ю. А. Тищенко. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
8. Концепція освіти з напрямку «Безпека життя і діяльності людини» / В. О. Кузнецов, В. В. Мухін, О. Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук.-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
9. Коцан І. Я. Безпека життєдіяльності: навчальний підручник для студентів вищих навчальних закладів / І. Я. Коцан, О. Ю. Дмитрук, Є. П. Желібо, Г. В. Ложкін, Ж. П. Вірна, В. В. Зацарний, М. І. Мушкевич, І. С. Сагайдак, С. І. Осипенко // [за ред. І. Я. Коцана]. - Х. : Фоліо, 2014. – 414с.
10. Ліпкан В. А. Безпекознавство: [Навч. посіб.] / В. А. Ліпкан– К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
11. Михайлюк В. О. Цивільний захист: [Навч. посібник] / В. О. Михайлюк – Миколаїв: НУК, 2005. – ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. – 136 с.
12. Михайлюк В. О. Цивільна безпека: [Навч. посібник] / В. О.

Михайлюк, Б. Д. Халмурадов – К. : Центр учбової літератури, 2008, - 158 с.

13. Мохняк С. М. Безпека життєдіяльності. [Навчальний посібник] / С. М. Мохняк, О. С. Дацько, О. І. Козій, А. С. Романів, М. П. Петрук, В. В. Скіра, В. О. Васійчук. – Львів. Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2009.- 264 с.

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 р. № 175 «Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру».

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».

16. Правила санітарної охорони території України. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2011 р. № 893.

17. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки. Постанова КМУ від 29 лютого 2012 р. № 306.

18. Осипенко С.І. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту [Навчальний посібник] / С. І. Осипенко, А. В. Іванов. – К.: Кондор, 2008. – 286 с.

19. Скобло Ю. С. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / Ю.С. Скобло, Т. Б. Соколовська, Д. І. Мазоренко, Л. М. Тищенко, М. М. Троянов. – К. : Кондор, 2003. – 424с.

20. Черняков О.Г. Медицина катастроф [Навч. посібник] / О. Г.Черняков, І. В. Кочін, П. І. Сидоренко, В. Є Букін, М. І. Костенецький. – К.: «Здоров'я», 2001. - 348 с.

21. Циганчук Т. В. Напрямки психологічного дослідження стресових станів / Т. В. Циганчук // Вісник психології і соціальної педагогіки: зб. наук.

пр. / Інститут психології і соціальної педагогіки КМПУ імені Б. Д. Грінченка; Московський гуманітарний педагогічний інститут. — Вип. 1. — [Електронний ресурс]. — К.; М., 2009. — Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua>

22. Цигода В. С. Конспект лекцій з дисципліни «Безпека життєдіяльності» [для студентів 2—5 курсів денної та заочної форм навчання спеціальностей: 6.092100 ПЦБ, 6.092100 ОПБ, 6.092100 МБГ, 6.092100 ТОГБ, 6.070900 ГІС; 6.092600 ВвіОВ, 6.092100 ТВ, 6.092200 ЕТ, 6.092200 ОПБЕТ, 6.100400 ТС, 6.100400 ОР, 6.100400 ОП, 7.092601 ВВ, 7.092108 ТГВ] / В. С. Цигода; [авт. О. В. Овчаров]. — Харків: ХНАМГ, 2006. Яким Р. С. Безпека життєдіяльності [Навч. посіб.] / Яким Р. С. — Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2005. — 304 с.

22. Шишкіна Х. Ю. Вибіркові та індивідуальні ставлення у структурі інформаційно-психологічної позиції особистості / Х. Ю. Шишкіна // Психологічні перспективи : зб. наук. пр. — Вип. 21. — Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. — С. 276 — 285.

23. Щеглов А. В. Анатомія тероризма: проблемно-психологічний аналіз / А. В. Щеглов // Право и политика. — 2000. — № 5. — С. 24-40.

24. Щербатых Ю. В. Психология стресса и методы коррекции / Ю. В. Щербатых. — СПб.: Питер, 2006.

25. Юрченко В. М. Психічні стани людини: системний опис: монографія / В. М. Юрченко. — Рівне: Перспектива, 2006.

26. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності [Навчальний посібник] / Яремко З. М. — Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005. - 301 с.

27. Gutzwiller F. Konzepte und Definitionen / F. Gutzwiller, O. Jaenneret // Gutzwiller F., Jaenneret O. Sozial und Preventiv Medizin Public Health. — Berlin, 1996. — p. 23—29.

28. Super D. E. Occupational psychology / D. E. Super, M. Y. Bahn. — L.: Tavistock, 1971.

29. Vincoli J.W. Basic guide to system safety. — New York: Van Nostrand Reinhold, 1993.

Навчально-методичне видання

**Грицюк Ірина Михайлівна,
Ращинська Лариса Іванівна,
Шишкіна Христина Юріївна**

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

методичні рекомендації до курсу «Безпека життєдіяльності»

Друкується в авторській редакції